

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

I/196.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Sorsdöntő ülészek

Hétfőn megkezdődött az Országgyűlés decemberi ülészeke, amely sorsdöntő, mert dönteni kell a jövő évi költségvetésről. Megőrizhető-e az ország kormányozhatósága, fenntartható-e a békés átmenet, és sikerül-e a gazdasági válság továbbmélyülését megakadályozni, a fizetésképtelenséget elkerülni. Várhatóan arról is határoznak, hogy idő előtt feloszlassák-e az Országgyűlést.

Az Országgyűlés megbízott elnöke bejelentette, hogy Bodorné Danka Márta és Simon Béla lemondott mandátumáról. Ezután köszöntötte Kohlt, az NSZK kancellárját, aki beszédet mondott a Tisztelt Ház tagjai előtt. Méltatta azt a szerepet, amelyet az Országgyűlés játszott a reformok létrehozásában. Az NSZK a jövőben is határozottan támogatni kívánja hazánkat. A magyar reformpolitika sikere döntő mértékben hozzájárult a Szovjetunióban, Lengyelországban, Csehszlovákiában és nem utolsósorban az NDK-ban folyó nyitási, megújulási folyamathoz.

Az ülészekre utalva Kohl hangoztatta: tudja, nehéz lépések megtétele vár az Országgyűlésre, de – saját tapasztalatai alapján – arra figyelmeztette a törvényhozókat, hogy a jövőbeni fejlődés érdekében – a képviselőknek bátorságot kell tanúsítaniuk, még akkor is, ha népszerűtlen intézkedésekre van szükség. A magyar reformok sikerére egész Európa számára is felmérhetetlen jelentőséggel bír. E nehéz úton Magyarország számíthat nyugati barátaira, mindenekelőtt a németekre. Ők nagy hálával tartoznak. A két népet összekötő ezer éves történelmi múltban kiemelkedő helyet foglal el az idei év, amikor Magyarország az NDK-állampolgárok tízezrei előtt nyitotta meg a szabadság felé vezető utat. Magyarország ezzel döntő lökést adott az ország határain túl zajló reformtörekvéseknek. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta: sikra fog szállni azért, hogy minél gyorsabban megkezdődjenek a vízumkötéletek megszüntetéséről, és az ezzel kapcsolatos kérdésekről szóló tárgyalások sorozata. A két nép közötti hidépítésben fontos szerepet vállalhatnak az itt élő németek is. Az a példászerű és iránymutató nemzetiségi politika, amely a helsinki záróokmány alapján kialakult, lehetővé teszi, hogy a magyarországi németek könnyű szívvel úgy döntsenek: itt maradnak a szülőföldjükön, építik egzisztenciájukat, gyermekeik jövőjét.

A gazdasági együttműködésről szólva Kohl rámutatott: a beruházások elősegítését és védelmét szolgáló kétoldalú szerződés fokozta Magyarország vonzerejét a befektetést kereső magántőke körében. Az eddig megalkult több mint 200 német-magyar ve-

gyesvállalat jó időközi mérleg, de felhívta a két ország vállalkozóit, elsősorban a kis- és középvállalatokat, hogy éljenek a szoros gazdasági együttműködés lehetőségével. Az NSZK vállalkozóit arra kérte: műszaki tudásukkal, kereskedelmi jártasságukkal járuljanak hozzá a magyar reformok sikeréhez.

Január 1-jétől a magyar áruk szabad utat kapnak a Közös Piacra. E nyitás a nagy „belső piac” 1992-ben esedékes kiteljesedése szempontjából szinte beláthatatlan jelentőséggel bír. Ezen kívül igen jelentős az EK szándéka, az 1 milliárd dolláros középtávú szerkezetátalakítási kölcsön, ami segíti a piacgazdaságba való átmenetet. Azzal a kéressel fordult a Hához: bátor és messzire látó határozatokkal tárjanak ajtót országuk gazdasági struktúrájának megújítása előtt, mert ezzel elképzelhetőek az együttműködés olyan formái, amelyek a régió reformországainak társult tagi viszonyához vezethetnek az Európai Közösségben. Megelégedéssel szölt arról, hogy Magyarország a közelmúltban felvételét kérte az Európa Tanácsba. Mint mondta, az NSZK örömmel támogatja kérelmét. Kohl „okosnak és előretekintőnek” ítélte a magyar külpolitikát, mert felismerte a helsinki folyamatban Európa mai nemzedékének nagy lehetőségét, s ehhez impulzusokat adott. Magyarország és az NSZK közös érdeke, hogy az európai hagyományos haderőkre vonatkozó első egyezmény létrejöhessen Bécsben. Ez a cél minden erőfeszítést megér, ezért ahol csak lehet, meg kell gyorsítani a tárgyalásokat. A német nép az NDK-ban és az NSZK-ban is egyet szeretne, egy a szíve vágya: a béke tartós legyen, és németföldről ne induljon ki soha többé félelem, hanem béke, békevágy és a népek közötti megértés.

Hangoztatta: az NSZK és az NDK-ban élő honfitársai döntését – bárhol is foglalnak állást – elfogadja és tiszteltben tartja majd. Remélik viszont, hogy szomszédai is így cselekednek. Végezetül a kancellár szívből jövő köszönetet mondott mindazért, amit Magyarország a németekért tett, és ünnepélyesen megígérte, hogy az egyre szorosabban egybefonódó Európában a két ország egymás mellett fogja járni az útját.

Helmut Kohl beszéde után Fodor István elmondta, hogy az új ügyrendi bizottság a szavazási szabályok módosítására két változatot dolgozott ki. Az első szerint a szavazógomb megnyomásával szavaznak, az eredményről készített listát az újságírók részére ki kell adni. A képviselők ezt fogadták el.

(folytatás az 5. oldalon)

Rózsadombi villa hitelbe?

(Riport a 7. oldalon)

Vélemények, indulatok – lakásügyben

(Levelek a 10. oldalon)

A régi épületek öröme, gondja Pápán (9. oldal)

Ott bármire képesek

Tökés Lászlót és feleségét vasárnap hajnali két óra tájban elhurcolták házukból a rendőrök, azóta senki nem tud róluk – ezt közölte magyar újságírókkal a Romániából visszaérkezett 40 tagú holland aktivista csoport. Elmondották: több politikai, egyházi és békeszervezet akciójaként egy napra Kolozsvárra utaztak, hogy élelmet, gyógyszert és takarót vigyenek karácsonyi juttatásként a nehéz helyzetben élő embereknek. Visszatérésük után hétfőn, Budapesten nemzetközi sajtókonferencián mondta el egyik magyarul is beszélő tagjuk, Klara Hanekamp, amszterdami egyetemi hallgató, hogy visszafele a vonaton találkozott egy lánnyal, aki Tökés László rokonának mondta magát, és beszámolt a Temesvárott történtekről. Közölte a Tökés Lászlóval történeteket, és azt, hogy pénteken este békés tömeg gyűlt össze, gyertyákat tartva, Tökés László háza körül. Nem lehet tudni, hogy etől független, vagy ezzel kapcsolatos volt-e az a tüntetés, amelyre az elmúlt napokban került sor a városban, s amelynek során felgyújtották a temesvári tanácsházát. A csoport többórás késéssel érkezett meg Magyarországra.

A romániai határon teljes zárlatot tapasztaltak, a hatóságok vasárnap már senkit nem engedtek be. Nekik nem esett bántódásuk, bár a román vámőrség tagjai durván megmotozták őket, s egy ideig kétséges volt, hogy megtarthatják-e fényképezőgépeiket és videokamerájukat. Utazásukkal – mint megfogalmazták – rá szeretnék irányítani a világ figyelmét erre a térségre, ezért élnek a nyilvánosság adta lehetőségekkel.

A Szabad Európa Rádió az elhurcolás tényét megerősítette azzal, hogy Tökésék hároméves gyermeke a nagyszülőknél van Kolozsvárott. Megbízható források másfél nap késéssel tudták csak kijuttatni a hírt, minthogy a megmozdulásokat követően a román hatóságok teljes hírzáratot rendeltek el.

„A hadsereg mozgósítása olyanira nyilvánvaló – jegyezte meg egy Aradról érkező svéd állampolgár –, hogy senkinek nem lehet ezek után kétsége, hogy ott bármire képesek; olyasmire is, amit nem volt mersze sem a csehszlovák, sem pedig a kelet-német kormányoknak megtenni.” (További részletek a 2. és 3. oldalon.)

Csoportkivonás: csak kölcsönösen

Szovjet tervek Európában

Az „európai gazdasági térség” megteremtése hosszú és bonyolult folyamat lesz, de el kell indulni az úton – mondotta belga tárgyalásai után Sevardnadze. Ez a térség egy napon integrálhatja a kelet- és nyugat-európai gazdaságokat. Egyik alapkövét az a szerződés jelentheti, amelyet hétfőn este ír alá a Szovjetunió az Európai Közösségekkel. A tízéves megállapodás – akárcsak a Magyarországgal tavaly szeptemberben kötött szerződés – előírja a közösségbe exportált áruk mennyiségi korlátozásainak megszüntetését a kilencvenes évek közepére. (A Magyarországgal és Lengyelországgal kötött szerződésekben erre vonatkozó előírásokat a közösség feloldotta a két ország támogatására meghirdetett Phare-terv keretében.) A szovjet diplomácia vezetője a helsinki folyamat keretében helyezte az európai gazdasági térség gondolatát, ami arra utal, hogy az USA-nak és Kanadának részvételi lehetőséget hagynak benne.

A sajtóértekezleten Eyskens belga külügyminiszter közölte: Sevardnadze tájékoztatta őt arról, hogy a Szovjetunió kész együttműködni az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal (EUFEB), amelyet a tizenkettő strasbourgi csúcserkeztetések határozata értelmében a kelet-európai országok

gazdasági reformjának támogatására hoz létre a közösség, más tőkés országok részvételével.

Az EUFEB nyitva áll a kelet-európai országok csatlakozása előtt is.

Sevardnadze megkérdezték egy szovjet miniszterhelyettes arra vonatkozó nyilatkozatáról, hogy a Szovjetunió az összes külföldön állomásozó csapatát határai mögé kívánja visszavonni. A szovjet külügyminiszter hangsúlyozta, hogy annak a kölcsönösség alapján kell megvalósulnia, ellenőrzött folyamat keretében.

Jelenleg amerikai és szovjet csapatok egyaránt állomásoznak más országok területén, a témáról komoly tárgyalásokat kell folytatni, hogy minél hamarabb sor kerülhessen távozásukra – mondta. Mind Sevardnadze, mind Eyskens hangsúlyozta az európai stabilitás megőrzésének fontosságát, amire szerintük csak egy európai egységfolyamat keretében van lehetőség.

A szovjet miniszter külön hangsúlyozta a helsinki megállapodások és a világháború után kötött szerződések tiszteletben tartásának fontosságát, míg belga kollégája kiemelte: egyetértettek abban, hogy fokozatosságra van szükség a fejlődés jó feltételeinek biztosításához.

Ne ikon legyen!

Nem szeretném, ha Andrej Dmitrijevicről ikont festenének – jelentette ki Jelena Bonner, az elhunyt Andrej Szaharov özvegye. Azt szeretné, ha Szaharov jövője úgy alakulna, hogy valamennyi műve megjelenhet hazájában oroszul, s így tudna párbeszédet folytatni az utána következő korosztályokkal. Bíz benne, hogy győz az a konvergencia, amely az emberi jövőben a humanista eszmék egymásra találását jelenti.

Teng Hsziao-ping, mielőtt lemondott volna, arra szólította fel Csiang Cö-mint és Li Penget, hogy öt éven belül gondoskodjanak Kína és Tajvan újraegyesítésének valóra váltásáról – írja a Csengming című hongkongi folyóirat. A „menetrend” a legfelsőbb kínai párt- és állami vezetők szűk köre előtt hangzott el. A 85 éves politikus állítólag azt hangoztatta, hogy a tajvani kérdés rendezése nem húzódhat a végtelenségig. A megoldás elodázása jelentős teher Kína számára, s a jelek szerint a tajvani vezetés nem hajlandó tárgyalni az újraegyesítésről. Kína nem alhat nyugodtan, amíg ez a probléma nem rendeződik – mondta Teng.

A VILÁG HÍREI

– A szovjet csapatok Csehszlovákiából való kivonásáról lesz szó Marian Calfa csehszlovák kormányfő és Jiri Dienstbier külügyminiszter e héten esedékes moszkvai tárgyalásain.

– Bocsánatot kért hétfőn a Rudé Právo mindazoktól, akiket a múltban cikkeivel megsértett, vagy akikről valótlanosságot jelentetett meg. Békésebbet nyújtott a lap egykori munkatársainak is, akiket 1968 után távollítottak el a szerkesztőségéből.

– Vajdaság Autonóm Tartományban a legutóbb javasolták, hogy a jugoszláv államelnökség helyett népszavazáson kell köztársasági elnököt választani. Már kezd unalmassá válni – írja a Nova Makedonija, hogy a Jugoszlávia szempontjából sorsdöntő, a szerb állásponthoz közel álló „forró kezdeményezések” a tavaly októberi „bürokrataellenes forradalom” óta a Vajdaságból hangzanak el, e tartomány mostani politikai vezetői Szerbia vágyainak és

igényeinek lehangosabb szószólói és tolmácsolói.

– Jang Sang-kun kínai államfő hétfőn négy napos hivatalos látogatásra Kairóba érkezett, megkezdve ezzel négy közel-keleti arab országot érintő körútját.

– A francia miniszterelnök szerint sürgető, hogy a holtpontra lévő közel-keleti helyzet, s ezen belül is a palesztin probléma ügye mielőbb kimozduljon.

Az izraeli magánlátogatáson lévő Rocard szerint a békét csak az egymással harcoló felek tárgyalásai teremthetik meg.

– „Rendkívül súlyos” incidensnek minősítették hétfőn izraeli katonai források az izraeli-egyiptomi határtérségben pénteken történteket, amikor lövéseket adtak le egy izraeli járőrre. „Nem tudjuk, hogy kik állnak a lövöldözés hátterében, de nem az első eset, hogy Egyiptom felől lőnek izraeli járőrre” – hangoztatták.

Romániai kérdés: dominodóles vagy gyilkosság?

Már a közelmúltban mutatkoztak jelei annak, hogy hamarosan meginoghat az utolsó kelet-európai dominó, a Ceausescu-rezsim is – írja a Reuter brit hírügynökség hétfői elemzésében, miközben a hírszolgálati irodák egyelőre teljes bizonytalanságban vannak abban a tekintetben, hogy pontosan mi is játszódott, játszódik le a különböző romániai városokban ezekben a napokban. A Reuter idézi Deletant-ot, a londoni egyetem Románia-szakértőjét, aki a „dominodóles” eshetőségére utalt a mi nap a román írók körében tapasztalható mozgolódás kapcsán. (Számos román író támogatólag szól Mircea Dinescu ellenzéki román költőről, aki írósztrájkra való felhívást tett közze a huszonnégy éves Ceausescu-diktatúra elleni tiltakozás jegyében.) „Az írók lázadása lehet az a katalizátor, amely az egyes, elszigetelt lázongásokat széles ellenzéki tömegmozgalommá változtathatja” – mondta Deletant.

A mostani romániai események a Kelet-Európán végigsöprő reformok időszakában, „a kommunizmus összeomlásának”

szakaszában zajlanak. Szakértők mindedig azt hitték, hogy Romániát egyelőre elkerülik a változás hullámai. Szervezett ellenzék nem nagyon tűnt fel a színen, annak ellenére, hogy időnként munkáslázadások robbantak ki az igen alacsony életszínvonal miatt. Mindez jórészt a titkosrendőrség igen hatékony működtetése miatt volt így. Ceausescu hatalmát a Reuter szerint két fő tényező veszélyezteti.

Az egyik az, hogy az országot sikerült ugyan megszabadítani a külföldi adósságtól, ám mindez súlyos hiányokat idézett elő a belső ellátásban.

A másik tényező az erdélyi magyar kisebbség, amelyet Budapest reformista vezetői támogatnak.

A brit hírügynökség utal a falurombolási programra, ugyanakkor – Ion Ratiu román emigráns vezető idézve – határozottan leszögezi: nem etnikai gyűlölködésről van szó, hanem a Ceausescu elleni általános gyűlöletről. A román katonáknak és a biztonsági erőknek a tüntetők elleni bevetése állítólag sok halálos áldozatot követelt Temesvárott.

A brémai rádió adásában William Totok, Romániából származó német író szemtanúkra hivatkozva háromszáz-négyszáz halottról tett említést. „Temesvár belvárosa, ahol sok magyar él, fel van dúlva. A hadsereg páncélosokkal fogta körül a várost. Állítólag vasárnap dél óta éles töltennyel lőtték a tüntetőkre” – hangzott a rádió jelentése.

Prága emlékezett és követelt

Százezres tömeg emlékezett meg vasárnap Prágában a november 17-iki brutális rendőrállásról.

A sztrájkoló diákok felhívására késő délután fiatalok több tízezres tömege gyűlt össze az orvostudományi negyedben, hogy a november 17-iki tüntetés útvonalát megismételve a Vencel térre vonuljanak.

A tüntető fiatalok, akik Václav Havel elnökké választását követelő transzparenszeket, zászlókat, virágokat, égő gyertyákat vittek magukkal, először a cseh államiságot jelképező Vysehrad-hegyre, majd onnan a Moldava partján a nemzeti sugárútra, a november 17-iki brutális rendőrállás színhelyére vonultak. Az útközben hatalmas duzzadt tömeg, amely egyebek között „Szabadságot, szabadságot!”, „Havel a Várba!”, „Havelt elnökké!”, „Szüntessétek meg a titkosrendőrséget!” jelszavakat kiáltozott, a nemzeti sugárúton virágokat és gyertyákat helyezett el, elénekelt a cseh szlovák himnusz, majd tovább vonult a Vencel térre, ahol a tüntetés csúcspontján mintegy százezer ember gyűlt össze.

A Vencel-szobornál Martin Mejstrik, a diákok központi koordinációs sztrájkbizottságának a képviselője mondott beszédet; bejelentve: a diákok sztrájkja addig tart, amíg – mint fogalmazott – garanciákat nem kapnak arra, hogy a totalitarizmustól a demokráciához vezető út visszafordíthatatlan. Azt hangoztatta, a diákok ezt a garanciát Václav Havel személyében látják. Mejstrik arra szólította fel a főiskolásokat, hogy az elkövetkező napokban a parlament előtt tüntetve követeljék Havel elnökké választását. A prágai tüntetés, amelyre az az ország különböző részeiről, Pozsonyból, Brnóból, Zólyomból, Eperjesről és máshonnan is érkeztek diákok, az esti órákig tartott.

– Kevés haladást eredményezett a hétfőn Tokióban megtartott japán-szovjet külügyminiszter-helyettesi tanácskozás a békeszerződésről. Japán továbbra is a második világháború után a Szovjetunió fennhatósága alá került három sziget és egy szigetecsoporthoz teszi függővé a békeszerződés megkötését.

– Li Peng hétfőn fogadta Costello ausztrál külügyminiszter-helytestet, aki azért érkezett Pekingbe, hogy megvitassa a kínai vezetőkkel kormányának a kambodzai témában tett javaslatát. Ausztrália szerint Kambodzát ENSZ-gyámság alá kellene helyezni a politikai rendezésig.

– Aquino Fülöp-szigeteki államfő hétfőn bejelentette, hogy a puccskíséret vezetőit a törvény teljes szigorával fogják megbüntetni. Ugyanakkor bezárással és bírsággal fenyegette meg azokat a sajtóorgánumokat, amelyek „lázításra szítanak”.

Mi folyhat Aradon és Temesvárott?

A romániai biztonsági erők körülfették Temesvárt és Aradot. Temesvárról érkezett jugoszláv utazók arról számoltak be, hogy vasárnap reggel tízezrek voltak talpon, szinte az egész város az utcákon volt. A szemtanúk délután kettőkor indultak haza, a főbb kereszteződésekben és a kivezető főutakon hármass rendőrkordon zárta le a közlekedést, így csak nagy kitérőkkel tudták elhagyni a várost. A vasárnapi tüntetés az első jelentős megmozdulás a Ceausescu-rezsim ellen az 1987 novemberi brassói felkelés óta.

A BBC rádió hétfőn vezetett helyen számolt be a temesvári tüntetésről. „Ceausescu elnök vaskézével kormányozza Kelet-Európa utolsó sztálinista rendszerét” – hangoztatta a tv tudósítója. A *Daily Telegraph* „Óriási tiltakozás Romániában egy lelkes kila-koltatása miatt” című első oldalas tudósításában kiemeli, hogy „két év óta ezúttal először érkezett hír a népi elégedetlenség kirobbanásáról a merev kommunista Romániából”. Hozzáfűzi: „Magyarország támogatta a nagy számú magyar kisebbség jogainak védelmében fellépő Tőkés László lelkeszt, és az emberi jogok megsértésével vádolta Romániát.” A *Times* első oldalán „A román hadsereg leveri a tiltakozást”. „Pénteken kétszázán vették élő láncként körül Tőkés László házáat, mivel a hatóságok ekkor még nem avatkoztak be, a tüntetők száma ötszázra emelkedett, vasárnap már tízezres demonstráció volt. Londoni emigráns források úgy tudják, hogy a tüntetők emberláncot alkotva visszaszorították a rendőri erőket, s ekkor vetették be a hadsereget.” A *Daily Mirror* „Most a románok mennek az utcára” címmel tudósít és hozzáfűzi: „Ceausescu mereven elutasította a kelet-európai nemzeteket magával ragadó reformokat.”

Hétfőn éjjeltől gyakorlatilag megszűnt a magyar utasok beutazása Romániába Nagylaktól Biharkeresztesig. Az Orient expressz tűz magyar utasát Kürtösről visszaküldték. Gyulánál reggel kilencen kísérletük meg a beutazást, mindannyiukat visszaküldték. Kötögyánnál a szalontai személyvonat 27 magyar utasából 26-ot küldtek vissza. Biharkeresztesen a határátkelésre várakozó 31 magyar utast nem engedtek be, sőt 45 román állampolgárt nem engedtek ki kishatár-útlelvéllel.

A román hatóságok lezárták az átkelőhelyeket a román-jugoszláv határon. Egy határőrszert elmondta, hogy mind a négy átkelőhelyet lezárták és a román hatóságok visszaküldik a Romániába beutazni akaró embereket. A jugoszláv hírügynökség szemtanúkra hivatkozva beszámolt arról, hogy a rendőrök vízágyúkat és valószínűleg tűzfegyvereket is használtak. A román közvélemény hazai forrásokból nem szerezhetett tudomást az eseményekről. Nicolae Ceausescu román vezető hétfőn reggel Teheránba utazott. Korábbi útjainak gyakorlatától eltérően ezúttal nem kísérte el felesége, Elena Ceausescu, aki a hivatali ranglistán az ország második számú embere.

Ilyenkor Advent táján színes fénygírlandókba öltöznek a bécsi parkok. A császárváros nyugodt és csöndes. Ünnepe előtti életében egyetlen nagy változás van: a Mariahilferstrasse már nem a magyaroké. Az ottani kereskedők közül néhányan úgy vélekednek, vége a kis „Magyarországnak”, leáldozott a magyar kikiáltók csillaga. Lehet, hogy hamarosan lekerülnek az üzletek portáljairól a magyarul beszélő feliratok, helyettük újjak készülnek. Szlovákul beszélünk, csehül beszélünk. Persze olyan kereskedők is vannak, akik nem cserélnék táblát. A csehszlovákiai események következtében „megszabadult” csehek és szlovákok többnyire csak a kirakato-kat nézegetik, vásárolni nincs pénzük. A szabadság nem jelentett egyben pénzügyi liberalizációt is (bár lehet, hogy ez csupán idő kérdése). Végleg azért mégsem szorulunk ki a Mariahilferstrasséről. A Ringtől, a Burgtól egy ugráshyra, a Messepalast épületében ugyanis magyar kiállítótermet avattak.

A palota 1723–25-ben épült, eredetileg császári lóistálló, de sok évtizede már, hogy kiállítóteremként funkcionál. Itt vett bérbe a Hungexpo egy 130 m²-es termet. A cél az, hogy a magyar vállalatoknak és ausztriai partnereiknek egész évben piacközvetben legyen a találkozhelyük, ahová elhozhatják áruikat, és tárgyalhatnak. Az ausztriai marketingmunka bázisul

Magyarok a császári lóistállóban

szolgáló kiállítóterem a magyar vállalatoknak egy hétre mintegy félmillió forintba fog kerülni.

Az első kiállító a Magyar Idegenforgalmi Hivatalok Szövetsége volt. Tablóikon Magyarország ritkán látogatott tájait mutatták be azzal a nem titkolt szándékkal, hogy a 95-ös világkiállítás előtt „megszondázzák” osztrák szomszédaink turistakedvét. A kiállítást dr. Gellai Imre kereskedelmi miniszterhelyettes nyitotta meg. Kérdésünkre elmondta, hogy a Parlament döntése értelmében a kormánynak az elkövetkező három évben 10–20 milliárd forint áll rendelkezésére a világkiállítás lebonyolítására. Mivel ez az összeg kevés, rá lesznek kényszerítve, hogy valóban vállalkozói formában bonyolítsák le az eseményt. Ezt célozza a Budapesten jelenleg is folyó gyors ütemű szállodaépítés (Héha, Korona, Liget, Alba), '95-re megduplázódnak a férőhelyek, 20–25 ezer új ágy várja a kiállítás látogatóit. A férő-

helyek egyharmada kifejezetten egyszerű, panzió jellegű lesz.

– Mi lesz a kiállítás után a fölöslegessé váló szállodakapacitással?

– A szállodák egy részét eleve úgy építik, hogy később apartmanházként, illetve irodaházként funkcionálhassanak.

Pályázni fognak a párttűdülők elnyeréséért, azok is hasonlóan átalakíthatóak, ha már nincs szükség a teljes szállodai kapacitásra. Az apartmanházakkal a lakáspiacon jelennek majd meg.

A kiállítás mellett egy másik esemény is zajlott a Messepalast épületében. A Hungexpo és a Wiener Messen egymillió schillinges alaptőkével vegyesvállalatot hozott létre. Az új cég feladata vásárok, kiállítások, konferenciák együttes szervezése. A Hungexponak ez az első nyugati vállalkozása. Kovács István vezérigazgató elmondta, arra számítanak, a világkiállítás jelentős piaci keresletet gerjeszt, ami megnöveli a vásárok és kiállítások iránti érdeklődést. A jelenlegi budapesti vásárterület a világkiállítás alatt raktárként, parkolóként és kiárusító-központként funkcionálhat majd. A vegyesvállalat megalapításához fűződő érdekesség, hogy az NSZK-hoz hasonlóan Ausztria is gondolkodik egy budapesti Ausztria-ház létesítésén.

Csik Rita

Vannak nekünk helyi cinegék is

Szocialista megyegyűlés Somogyban

Ezerhétszázötvenegy szocialista és/vagy kommunista képviselőt tartott szűkített ülést tartott százhat küldött a hét végén Kaposváron. Egyik első határozatként elfogadták, hogy az ülés a sajtó és az MSZP tagjai számára nyilvános, de nem kérnek a más szervezeteiből érkező megfigyelőkből. Az ügyrendi vita után a volt megyei elsőtitkár, a kongresszus után alakított megyei szervezőbizottság elnöke, Sárdi Árpád tartott beszámolót a szervező munka állásáról. Elmondta, hogy a volt testületi titkárok nagy része nem regisztráltatta magát az új pártba, és továbbra is várakozó állásponton van a gazdasági, intézményi és állami vezetők jó része is – valószínűleg pozíciófórtás miatt. (Egyik küldött később erre reagálva figyelmeztette a dönteni nem tudókat, hogy nem lehet sokáig a kerítés tetején ülni, mert egyre kényelmesebbé válik, és végül úgyis le kell szállni valamelyik oldalra.) Sárdi Árpád a továbbiakban szólt a megyei pártvagyonról, amely formailag 1976 óta nem létezik, azóta ugyanis az MSZMP csak kezelői, illetve használói jogokkal rendelkezett. Somogyban százhat ingatlan tartozott a párt rendelkezése alá, ezekről most listát készítettek, és azt megküldték a kormánynak, illetve a megyei tanácsnak. A listán jelezték, melyik az a tizenöt ingatlan illetve 18 ingatlanrész, amelyet a továbbiakban is meg szeretnének tartani. Például a volt megyei irodaházról csak két irodára tartanak igényt, azokra is csak azért, mert a kiköltözés a hírközpont átszerelése miatt óriási költséget jelentene. A leadandó

ingatlanok között szerepel az a műhellyel kiegészített garázs is, amelyet a Next 2000 kft Somogyból bekebelezett. A beszámoló foglalkozott az apparátus leépítésével is, jelenleg két-három állás is kihatástalan doglózó van még. Az országos elnökség ígérete szerint körülbelül tizenkettő-tizenöt doglózót tudnak foglalkoztatni a választásokig az egész megyében. A tervek szerint a megyei apparátus öt főből áll majd – elnök, választási szakértő, gazdasági, számítástechnikus, adminisztrátor –, a területi szervek pedig egy politikai dolgozót és egy félállású adminisztrátort kívánnak alkalmazni. A választások után az eredmény és a tagdíjbevételek összege határozza meg az alkalmazhatók létszámát.

A beszámoló követő vita során egy boglárlellel küldött indítványozta, hogy vonják felelősségre a törvények és az ekrölcs ellen vétő párttagokat, és kezdeményezzenek ellenük büntetőjogi felelősségre vonást is. Az indítványról a gyűlés résztvevői nem foglaltak állást, de a kérdés több hozzájárulásban is előjött, így az egyik küldött figyelmeztetett, hogy nemcsak Pesten kell keresni a felelősöket, próbáljanak meg helyben rendet tenni, hisz mindenütt vannak helyi cinegék. Többen leszögezték, hogy szocialista párt – egyes pártokkal ellentétben – nem választhatja külön az erkölcsöt és politikát, még ha ehhez a magatartáshoz hiányoznak is a játékszabályok. Ennek megfelelően a választásokig várható küzdelmet nem roncserbinek kell tekinteni – ahol a cél az ellenfél

lehetetlenné tétele egy bodicsekkel –, hanem tisztességes versenynek a nép fair play-díjáért. A szervezetről folytatott éles vita után a többség a függetlenített elnök megválasztása mellett szavazott, a társadalmi elnököt és fizetett ügyvezető titkárt akarók pedig alulmaradtak. A személyi kérdésekkel foglalkozó napirend kicsit a régi gyakorlatot idézte, a jelölő bizottság a tizenhat – alapszervezetek által javasolt – személyből minden különösebb indoklás nélkül tizennégyen elvetett, és csak két jelöltet állított a két alelnöki helyre. A későbbi magyarzkodás során kiderült, hogy a jelölést előkészítő bizottság a javasolt személyek nagy részétől elfelejtette megkérdezni, mit szólna a jelöléséhez. Végül is a két jelöltből megválasztották a két alelnököt, illetve egy jelöltből – 99 százalékos szavazati aránnyal – ismét Sárdi Árpád lett a párt megyei első embere. A három tisztviselő közé továbbra sem kerültek be a reformkörösök, illetve a vidék képviselői.

Gy. Á.

Magyarországon a Magyar Szó

Az újjvidéki Magyar Szó december 18-ától kezdve szabad árusításban kapható Magyarországon is. Budapesten és számos vidéki városban árusítják a standokon. Emelést érdemlő mozzanat, hogy Szegeden minden reggel a lap aznapi száma került az újságosbódékba. A jugoszláviai magyarság ismert orgánának a szerkesztősége hétfőn vezércikkben méltatta az esemény jelentőségét, és köszöntötte magyarországi olvasóit. Érdekességként említette meg, hogy a Magyar Szó a világ legnagyobb oldalszámú magyar nyelvű napilapja.

Közös tervek a Kohl-Szűrös találkozón

Helmut Kohl, az NSZK szövetségi kancellárja, hétfőn az Országház Nándorfehérvár termében találkozott Szűrös Mátyással, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnökével. Az eszmecsere követően Szűrös Mátyás tájékoztatott az elhangzottakról. Elsősorban nemzetközi politikai kérdésekről váltottak szót. Az ideiglenes köztársasági elnök a magyar demokratizálódás végigvitelét mellett elkötelezettséget és a folyamatnak az európai változásokba illeszkedését hangoztatta, mivel demokráciákkal csak demokráciák működhetnek együtt. Mint mondta, vannak olyan országok, amelyeket a magyarországi folyamatnak csupán az előnyei érdekelnek. Az NSZK esetében ennél sokkal többről van szó, mert Európában ez az ország nyújtotta hazánknak a legkonkrétabb, a legnagyobb mértékű és a leghatékonyabb gazdasági támogatást. A Nyugat – az 1956-os helyzet-hoz hasonlóan – erkölcsi és politikai segítséget már ad, de a gazdasági támogatás lassabban bontakozik ki. Fontos volna, hogy a Nemzetközi Valutaalap hosszú távon megtérülő segítségnek tekintse a magyar demokrácia építését előmozdító befektetéseket. Helmut Kohl, akinek politikai tevékenysége a magyarok iránti rokonszenvét tanúsítja, jól értette, hogy e nehéz helyzet áthidalásához nem nélkülözhetjük ezt a támogatást, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy hazánk továbbra is úttörő szerepet vállaljon az európai megújulásban – mondta Szűrös Mátyás.

Az NSZK kancellárja tízpontos javaslatáról elmondta, hogy annak megvalósítása időigényes folyamat, amelyben most a két német állam kö-

zeledésén van a hangsúly. Az újraegyesítés az NDK lakosságának szándékán kívül számos más tényezőtől – egyebek között a nagyhatalmak álláspontjától – függ. Kohl köszönetet mondott a kérdésben tanúsított magyar megértésért. Szűrös Mátyás üdvözölte, hogy az NSZK nagyon körültekintően, nem mások rovására szorgalmazza a kérdés megoldását. Szóba kerültek olyan részletkérdések is, amelyek rávilágítanak, hogy a folyamat nem lesz belpolitikai „diadalmat”, mert felvetődik például az NDK polgárok tulajdonával kapcsolatos kártérítések és a szociálpolitika ügye is. A találkozón hangsúlyozták, hogy a folyamatnak a német nép önrövidítése alapján kell végbemennie.

A megbeszélésen megállapították, hogy a kétoldalú politikai kapcsolatok problémamentesek. Hazánk legnagyobb nyugati gazdasági partnere az NSZK. Fontosnak ítélték, hogy háromoldalú gazdasági együttműködés alakuljon ki az NSZK, az NDK és Magyarország között. A kancellár felvette, hogy Magyarország, az NDK, Csehszlovákia és esetleg Lengyelország együttműködésének erősödése számottevően segíthetné az NSZK-val való kapcsolatok bővítését. Szűrös Mátyás Helmut Kohl személyes érdemeit is méltatta a magyar gazdaságnak két év alatt nyújtott kétmilliárd nyugatnémet márka összegű pénzügyi segítség folyósításában. Kérte, hogy a jövőben az NSZK egyetemei minél több magyar hallgatót fogadjanak teljes képzésre, küldjenek még több német nyelvtanárt hazánkba, mert az együttműködés nélkülözhetetlen alapja a nyelvtudás is.

Szűrös Mátyás fogadta Alain Juppé-t, a francia Tömörülés a Köztársaságért (RPR) Neo-Gaullista Párt főtitkárát, aki az MDF meghívására tartózkodik hazánkban. A találkozó a francia politikus kérésére jött létre. Juppé a magyarországi politikai rendszer változásáról, a gazdasági helyzetéről, magyar álláspontokról érdeklődött. Szűrös kifejtette, hogy az IMF túl szigorú feltételei megterhetik a demokratizálódási folyamatot, pedig nem lehet Európa érdeke, hogy ez a törekvés csődbe jusson hazánkban. Az ideiglenes köztársasági elnök szerint a jaltai megállapodás betöltötte hivatását, stabilitást biztosított Európában, de bizonyos kérdéseket – így a német problémát – nem oldotta meg. Ma azonban még nem lehet megmondani, hogy mikor és milyen formában kerüljön sor a két német állam egyesítésére. Szűrös reményét fejezte ki, hogy a franciák is részt vállalnak a magyar gazdaság modernizálásából. Szorgalmazta, hogy minél több magyar diák tanulhasson francia egyetemeken, s Franciaország küldjön nyelvtanárokat Magyarországra. A találkozó végén bejelentette, hogy hétfőn a budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen megnyitják a francia menedzserképző központot.

A Vállalkozók Országos Szövetsége felhívja tagjait, hogy aláírásukkal segítsék elő a KIOSZ kezdeményezését abból a célból, hogy az Országgyűlés módosítsa a vonatkozó törvények vállalkozókat érintő fejezeteit, tényleges vállalkozás-ellenkezési céllal. A segítő aláírás külön íven szerepel. A VOSZ nem támogatja a KIOSZ másik kezdeményezését, amely érdekvédelmi törvény megalkotását sürgeti, mivel az a mai érdekvédelmi struktúra megőrzését szolgálja, gátolva a VOSZ által kívánatosnak tartott, a mai és a jövő feltételeinek is megfelelő, valós és önkéntesség elvén működő érdekvédelmi és érdekvényesítő rendszer kifejlődését. Az érdekvédelmi törvény megalkotását követelő aláírásgyűjtő ív külön véleményalkotást tesz lehetővé, így ennek az ívnek az aláírását nem javasoljuk.

Egységes felállás?

Két nap alatt sem jutottak dűlőre

Mikor e sorok írója, nem győzve tovább a részletekbe vesző vitát az MSZMP XIV. kongresszusán és december 17-ikén az esti órákban távozott az Építők Rózsa Ferenc Székházának nagyterméből, a ruhatáros hölgy kérdésére, hogy „olcsóbb lett-e a kenyér”, megmutatta egy cédulára még odabenn sebtében felfirkantott véleményét: „Ez nem a feltámadás kongresszusa!” Vagyis nem támadt föl halottából az MSZMP. Ez ugyan nem volt egészen a kérdésre adott felelet, miként az egy napra tervezett és másnap hajnalig tartó, inkább tanácskozásnak beillő kongresszus sem az ország és a nép válságos helyzetére keresett gyógyírt. Szavakon, fogalmakon lovagoltak, miközben a lényegi napirendi pont, a programnyilatkozat vitáját kénytelenek voltak hetekkel későbbre halasztani.

Már a XIV. kongresszust megelőző napokban kirajzolódott a kétközpontos MSZMP törésvonalai. Igaz, Ribánszky Róbert egyik kongresszusi hozzászólásában azt állította, „innen egységesen fogunk felállni”, ez közel sem valósult meg. A Széchenyi rakpartiak, kiknek háttérben Berecz János húzódtott meg s látszatra csendes csoportot képviseltek, a kongresszusra lábra kaptak. Ennek leglátványosabb jeleként a kongresszus levezető elnöki tisztét hosszú órákon át Szücs Ervin uralta. S mint valami elfogult futballbíró, sorra szólította a mikrofonhoz saját „csapata” tagjait, a másik félnek ellenben, például Puja Frigyesnek gyorsan felmutatta a piros lapot. A sárga, illetve piros kártya nem valamiféle képletes tárgy, hanem létező eszköz volt, amellyel Szücs, amíg az ő kezében összpontosult a kongresszus irányítása, a valóság szintiszta értelmében egy kézben tudta tartani a menetrendet. Úgy délután fél 5 táján riadtak föl édesded álmaikból a küldöttek, hogy tulajdonképpen nem is az első napirendről, a szervezeti szabályzatról tanácskoztak, hanem fújja ki-ki a magáét. Ekkor állt föl Berecz János, hogy a lényegi témára, a szervezeti szabályzatra terelje a beszédhalmazt. Ekkor fellobbant az addig inkább pislákoló, semmint parázsló tűzből a láng. Kitértek az addig felszín alatt lappangó indulatok. Berecz János azt az álláspontot képviselte, hogy az új MSZMP ne ott folytassa, ahol a Magyar Dolgozók Pártja 1948-ban kezdte. Nevezetesen a

párt kommunista jellege ellen lépett föl. Mindebben – készakarva vagy anélkül, de – támogatót lelt Grósz Károlyban, aki a kongresszus félidejében tartott sajtóértekezletén nyomatékosan adott a ténynek, hogy semmiféle hatalomátmentésről nem lehet szó (szerecsére), hiszen a párt újjászervezésén munkálkodók zöme nyugdíjas.

Az emberi értékek és a tettek ilyenformán kezdtek a korosztálybéli, a születési évszám szerinti „érdemek” szerinti differenciálódni, ami azután számos kérdésben szerephez jutott. Így abban is, hogy az egykori Grósz-tanácsadó 36 éves Thürmer Gyulát választották meg elnöknek, aki Moszkvában tanult és hat évet dolgozott az egykori MSZMP központi apparátusában.

Mindössze újságírói „rээрés”, s egyelőre információkkal nem támasztható alá, de valószínűsíthető, hogy Thürmer Gyula személye afféle „moszkvai kártya” az új párt vezetőségében, amelybe egyébként csak nagy vitákat követően kerülhetett be a Puja-Berecz-Grósz-Ribánszky-féle „négyes”, s akik közül és név szerint Pujának, illetve Ribánszkyknak tulajdonítható az MSZMP – úgymond – talpra állítása, s ami Thürmer Gyula fogalmai szerint „a magyar munkásmozgalmában, mint történelmi érdem fog szerepelni”. Az új MSZMP egyébként – szervezeti szabályzata alapján – „marxista politikai párt, amely bármely baloldali mozgalommal, illetve párttal hajlandó szövetségre lépni”.

Ha volt valami, ami igaz emberséget sugárzott ebben a „kétnapos egy-napban”, az Marosán György személyes jelenléte. A 82 éves politikus nagy élettapasztalattal átitatott szavai, tanácsai szinte varázslatos hatást gyakoroltak – pártállásra való tekintet nélkül – az összes jelenlevőre. Marosánt, akit 1962-ben KB-határozattal megfosztottak minden állami és párttisztviselésétől, most tiszteletbeli központi bizottsági taggá választották. Az MSZMP XIV. kongresszusa, mely egyébként az „új” jelzöt nem építette be a párt nevébe, három alelnököt is választott, létrehozta a 13 tagú központi bizottságot, 9 tagú titkárságot és 17 tagú tanácsadó testületet választott. Kinevezte az etikai bizottság és a pénzügyi ellenőrző bizottság vezetőit, illetve a Szabadság című új pártlap főszerkesztőjét.

Pál Zsuzsa

Thürmer Gyula megválasztását követően leszögezte: bár részt vett a pártkongresszus szervezésében, váratlanul érte, hogy elnöknek jelölték. A pártforum munkáját értékelve hangsúlyozta: nagyon fontosnak tartja, hogy létrejött a párt politikai egysége, megteremtve a feltételeket a szervezeti élet és a vezetés egységéhez. Legfontosabb átgondolni: mit tehet az MSZMP a magyar nemzet előtt álló problémák megoldásáért. Megítélése szerint mint ellenzéki pártnak is van ebben szerepe. Fontos a parlamenti választásokra való felkészülés. A párt mielőbb szeretné megtalálni képviselőjelöltjeit a fiatalok és középkorúak között.

Fontos teendőnk mielőbb megbeszéléseket kezdeni testvérpártjainkkal, például az MSZP-vel, amelyekkel együttműködésre kell törekedni. A közeli napokban megkeressük a szakszervezetek vezetőit, hiszen a munkáspárt és a szervezett magyar munkásság közötti kapcsolat jövőnk egyik feltétele. A kongresszus határozata alapján befejezzük a párt szervezését, rendezzük sorainkat, s tagtoborzást is kezdeményezünk – hangsúlyozta Thürmer Gyula.

Mégis lesz győri személyautó?

Horváth Ede lemondott

Tegnap ismét sűrű napja volt a Rába Vagon- és Gépgyár vállalati tanácsának. Dél előtt lezajlott egy bírósági tárgyalás, amelyet két mosonmagyaróvári tagja – Kovács Sándor szerzőkészítő és Varga László tüzihor-ganyzó – indított a vállalati tanács ellen, amely határozatával nemrégiben meghosszabbította Horváth Ede vezérigazgatói mandátumát. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a vállalati tanácsnak ehhez nem volt joga, ezért határozatát hatályon kívül helyezte.

A vállalati tanács tagjait mindez nem érintette igazán kellemetlenül, mert az azóta bekövetkezett események – a mosonmagyaróvári gyár dolgozóinak sztrájkja, a Rába szakigazgatóinak egységes szembefordulása a korábban egyeduralgoló „vezérrel”, a közhangulat egyértelmű ellenségesége – mostanra e testületen belül is megváltoztatta az erőviszonyokat. A Rába vállalati tanácsa tegnap délutáni ülésétől ezért általában már a vezérigazgató felmentését várták – ám többnyire nagyobb csata árán, mint ahogy az végül is bekövetkezett. Horváth Ede ugyanis ismét meglepetést okozott. Az előző vállalati tanács-ülésre küldött levelében még csak emlegetett, s elzárkózott a lemondás gondolatától is. Tegnap azonban újabb levél érkezett tőle, melyben bejelentette: lemond vezérigazgatói tisztségéről. A vállalati tanács ezek után csaknem egyhangúlag – egyetlen ellenszavattal – elfogadta, hogy Horváth Edét saját kérésére, nyugdíjba vonulása miatt felmentse vezérigazgatói beosztásából. Amíg a Rába személyzeti és szociális igazgatója által kidolgozott pályázat alapján megfelelő személyt nem találnak a vállalat élére, ideiglenes vezérigazgatóvá Romvári Ferencet nevezték ki.

Az ideiglenes vezérigazgató a bizalmat megköszönve hangsúlyozta, hogy egy fejezet lezárult a Rába gyár életében. Most már a jövő feladataira kell koncentrálni. A nagyvállalat kilátásai, véleménye szerint, nem rosszak.

Remény van a mosonmagyaróvári ügy végleges lezárására; a profi osztozkodásban már létrejött a megállapodás, a vagyoni kérdésekről a vállalati szabály december 21-i ülésén születi döntés. A két vezérigazgató-helyettes, Zalán Barnabás és Imreh Gyula utasítást adott, hogy karácsony előtt fizessék ki a vállalat dolgozóinak egy év végi jutalmait, vizsgálják át a béremelés lehetőségeit is.

A Rába eredményesebb működésének érdekében felül kell vizsgálni a termelési programokat is. Sürgető feladat a raktárkészletek csökkentése. Folytatják a General Motors-szal biztatón alakuló tárgyalásokat. Remény van rá, hogy január közepén aláírják a megállapodást, melynek értelmében több mint százezer darab 1,4 – 1,6 literes motort gyártanak, a későbbiekben pedig évi 10–15 ezer személygépkocsi összeszerelésére is vállalkoznak. A nagyvállalatnak azonban újabb, minőségfejlesztő programokba is kell kezdenie, ha még jobban integrálódni akar a fejlett országok piacához.

L. Gy. G.

Az Országos Gazdaszövetség 1989. december 16-i választmányi gyűlésén megtárgyalta a TOT kongresszus döntéseit, és az alábbi nyilatkozatot tette:

Az OGSZ továbbra is önálló, a magángazdálkodók és azok szövetezései érdekeit képviselő, pártoktól és a hatalmat átmentő érdekképviseletektől független szövetség. Elutasítja a tsz-elnökök hatalmán újraszervezett MESZÓ-TOSZ érdekvédelmi, újhatalmi gigantomániás törekvéseit, és továbbra is a magántermelők közvetlen érdekképviselete érdekében kíván dolgozni. Ezért részt vesz a Nemzeti Agrárkeresztal munkájában, követeli és szorgalmazza a földhasznosítási bizottságok megalakítását. Ezek létrejöttének elmaradása esetén az OGSZ a mezőgazdasági földterületek eladásának teljes tiltását támogatja. Nem ismeri el a szövetezeti földmegváltás intézményének jogszerűségét. Az OGSZ a tulajdon bármilyen korlátozását helytelennek tartja.

A nemzetiségekről Baranyában

A Baranya megyei tanács meghívására tegnap Pécsre érkezett dr. Tabajdi Csaba miniszterhelyettes, a Minisztertanács nemzetiségi, etnikai és kisebbségi ügyekkel foglalkozó kollégiuma titkárságvezetője. Tabajdi úr a délutáni órákban találkozott a Baranyában élő nemzetiségek és a sajtó képviselőivel. Mint a találkozáson elmondotta, véleménye szerint égetően szükséges megoldani a magyarországi nemzetiségek részvételét a törvényhozásban, létre kell hozni egy nemzetiségi, etnikai és kisebbségi ügyekkel foglalkozó országgyűlési bizottságot, s egy ugyanilyen szervezetet a határainkon kívül élő magyarok sorsának figyelemmel kísérésére. Az október elején alakult kollégium munkatársa közölte azt is, hogy Magyarország szeretne a nemzetközi porondon a kisebbségi ügyek gazdájává válni.

L. S.

Sorsdöntő ülészek

(folytatás az 1. oldalról)

A tárgysorozat elfogadása előtt Sütő Bertalan javasolta az Országgyűlésnek, hogy a nyilvános rágalmazókkal szemben ezentúl a leghatározottabban védje meg a képviselőket.

A tárgysorozat vitájában Bánffy György elmondta: az előző ülészekon beterjesztett indítványa ügyében, – miszerint az Országgyűlés oszlassa fel önmagát –, az időközben folytatott tárgyalások során meg egyezésre jutottak, s megállapodtak az Országgyűlés megbízott elnökével, hogy visszavonja egyéni indítványát, amennyiben a képviselők elfogadják a Fodor István által beterjesztett javaslatot. Király Zoltán indítványozta: a parlament foglaljon állást Tökés László temesvári lelkész ügyében. Ezután a képviselők elfogadták a decemberi ülészek tárgysorozatát. Először az ügyészségről szóló 1972. évi V. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatról döntöttek: az Országgyűlés a törvényjavaslatot 213 igen szavazattal elfogadta. A büntető jogszabályok módosítását dr. Kulcsár Kálmán igazságügyminiszter előterjesztésében hallgatta meg a parlament. A vitában felszólalt Fillő Pál és Roszik Gábor, majd a képviselők nagy többséggel elfogadták mindhárom törvényjavaslatot.

Az 1986. évi illetéktörvény módosításáról szóló törvényjavaslatot Békesi László pénzügyminiszter ismertette. Egyetlen képviselő, Marx Gyula szolt hozzá. A tárgysorozat tárgyalását kora délután egy ünnepélyes aktus szakította meg: a kormány tagjai, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és a legfőbb ügyész esküt tett az Országgyűlés előtt. Ezután határozathozatal következett: az Országgyűlés az illetéktörvény módosításáról szóló törvényjavaslatot nagy többséggel elfogadta.

Csehák Judit szociális és egészségügyi miniszter, a Társadalombiztosítási Alap

1990. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot terjesztette a plénum elé. Az Országgyűlés társadalombiztosítási bizottságának véleményét Szirtesné dr. Tomsits Erika ismertette. A vitában hozzászóltak: Kopp Lászlóné, Lestár Lászlóné, dr. Biacs Péter, Benjámin Judit és Hellner Károly.

Csehák Judit szociális és egészségügyi miniszter összegezte az elhangzottakat.

A napirendi pontokhoz szorosan nem kapcsolódó témával is foglalkoztak a képviselők: Tökés László ügyében foglaltak állást, majd a testület meghallgatta és elfogadta a külügyi bizottság másik állásfoglalását is, miszerint Doina Comeat és Tökés Lászlót a Nobel Béke-díjra terjeszti fel. Ezután a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény módosításával foglalkozó törvényjavaslatot terjesztette a plénum elé Csehák Judit. Szirtesné dr. Tomsits Erika a társadalombiztosítási bizottság nevében ismertette a testület véleményét. Az Országgyűlés a törvényjavaslatot nagy többséggel elfogadta.

Késő délután a parlament az Állami Számvevőszék szervezeti felépítéséről, létszámáról és éves költségvetéséről szóló előterjesztést tárgyalta meg. E napirendi ponthoz dr. Hagelmayer István, az Állami Számvevőszék elnöke fűzött szóbeli ki-egészítést.

A vitában hozzászólt Kovács András, a terv- és költségvetési bizottság nevében és Balla Éva. A képviselők az Állami Számvevőszék jövő évi költségvetését, a beterjesztett javaslat vitáját első fordulónak tekintik, és arra szólították fel az ÁSZ elnökét, hogy a januári ülészekra részletesebb és takarékosabb költségvetést terjesszen a parlament elé. Kedden várhatóan a kormány jövő évi gazdaságpolitikai programjáról szóló tájékoztató, illetve a lakásgazdálkodási rendszer reformjának megtárgyalásával folytatják a képviselők a munkát.

Leszerelés

Pillanatnyilag 376 mandátummal rendelkező tagja van az Országgyűlésnek. A tegnap elkezdődött ülészekon a reggeli „létszámmellenőrzés” közöttük 342 képviselőt talált a szék-sorokban. Többek között Kárpáthy Ferenc honvédelmi minisztert is, aki tábornoki egyenruha helyett immár szürke öltönyben feszített helyén. Mint ismeretes, ennek a miniszter tartalékállományba helyezése az oka. No, leszerelése még nem „általános” és nem érinti a kormány többi tagját, hiszen civil politikusként a jövőben is a tárca élén kíván maradni.

t-h-f

Megkésve

Az MSZMP a decemberi ülészek megnyitása előtt két órával, hajnali három órakor fejezte be soros kongresszusát. Vezető személyiségei közül a képviselők táborában találhatjuk Berecz Jánost, Puja Frigyeszt és Grósz Károlyt. Úgy látszik, e három jeles férfiú közül keletnek néhány órási pihenés elegendőnek bizonyult, hiszen néhány perccel 10 óra után Berecz János – igaz kissé gyűrűt arccal – és Puja Frigyes – róla nem tudnék „jellemzőt írni” – már az ülésteremben tartózkodott. Így figyelemmel kísérheték Fodor István házelnök, majd Kohl kancellár szavait. Nem így Grósz Károly, aki egy óra késéssel futott be. Ezáltal nem lehetett feltanúja a vezető nyugatnémet politikus azon kijelentésének, mely szerint tisztában van azzal, mekkora nehézségek elé állítják a tisztelt házat a tervezett reformlépések, ha azok szükségképpen olyan struktúraváltoztató reformokhoz vezetnek, amelyek csak közép- vagy hosszútávon hozhatnak sikert.

Hát igen, ezek azok az intézkedések, amelyeket a hajdan volt Grósz kabinet elmulasztott meghozni...

t. Hámori

Kérvényhalmaz

Egyszerűen elképesztő, hogy milyen „nyomás” alatt állnak a képviselők. Panaszoknak is miatta eleget. Az egyes bizottságok ülésein a kormány értekeit kell fontolóra venniük, míg másvegről választópolgárai és különböző szervezetek álláspontját sem hagyhatják figyelmen kívül. Most például legalább 10 beadvány, kérés, – tartózkodó – kérelem érkezett hozzájuk az ülészek megkezdése előtt, amelyekben mindenki kért valamit. Többek között az Újtók és Feltalálók Országos Egyesülete adókedvezményt a találmányokra, a lakásbérlet egyesülete és a Hazafias Népfront XI. kerületi szervezetei, valamint a textilipari dolgozók szakszervezete a lakbéremelési és kölcsönadózattási szándék megváltoztatását. És még folytatni lehetne a sort.

Nem irigylésre méltó egy helyzet ez, annyi bizonyos. De mostani döntéseik függvényében alakulhat majd ki egy olyan szituáció, amelyben a közmegegyezés nem minősül áldozatállalásnak egyetlen fél részéről sem.

t. h. f.

A kormány január elején a pártok-
kal, környezetvédő szervezetekkel is
tanácskozik majd a további teendőkről
– mondotta Udvari László, a beruhá-
zás kormánybiztosa a Minisztertanács
Bős-Nagymarosi Beruházást Ellenőr-
ző Társadalmi Bizottságának hétfői
ülésén. A kormánybiztos tájékoztatást
adott arról, hogy Nagymarosnál az
osztrák kivitelezők megkezdték a le-
vonulást, az építményeket, a darukat
januárban szerelik le. Június végéig el-
vonulnak a munkaterületről. A jövő év
elejétől már a magyar szakemberek
végzik a munkagödörben a fenntartási,
állagmegóvási munkákat. A csehszlo-
vák szomszédokkal közös feladat a
megfelelő árvízvédelem.

Közérdekű bejelentés

Élve az Állami Számvevőszék lét-rehozásával kialakult lehetőséggel, szeretnék vizsgálatot kezdeményezni egy most alakuló szervezet ellen, amely alaposan gyanúsítható a nép vagyónának elherdálásával.

Kérem a tisztelt Állami Számvevőszék:

– vizsgálja meg, hogy miért tart igényt ez a most alakuló szervezet a volt népi ellenőrzés által használt összes irodaépületre (helyiségre), garázsra, ha megyénként csak 2–5 alkalmazottat akar foglalkoztatni szemben a népi ellenőrzéssel, amelynek minden városban van irodája (Az eszközökről nem kérek vizsgálatot, mivel a szervezet előre bejelentette, hogy azokból nem kíván mindent átvenni);

– Vizsgálja meg, miért kell ennek a háromszáz dolgozót foglalkoztató szervezetnek nyomban a velencei oktatási központ és üdülő, amelyet gazdaságosabb lenne a vendéglátóiparban hasznosítani a harmincnégy dolgozó-jával együtt, a fenti szervezet pedig fizetett szolgáltatásként igénybe vehető a képzéshez és üdültetéshez;

– vizsgáljuk meg, hogy a fenti szervezet hogyan tudta ezer forintnyi pontossággal kiszámítani a jövő évre tervezett belföldi kiküldetési költségét – tizenegymilliárd-háromszázharom ezer forint –, ha még azt sem tudja, milyen lesz a területi felépítése. (Mint a szervezet elnöke az előterjesztésben utal rá, „a megyébe telepített kirendeltségek kétségtelen megtakarítást jelentenek a kiküldetési költségekben”, de

arról nem szól, hogy a fenti összeg melyik esetre vonatkozik);

– vizsgálják meg, kinek tervezték a hárommillió-hatszáz ezer forint jubileumi jutalmat, ha még nem ismerik a dolgozók összetételét (Amennyiben ez hagyományos tervezési technika, akkor talán jobb lenne már elfelejteni.);

– vizsgálják meg, mivel magyarázható, hogy a regionális szervezeteket a központból irányítaná a tervezett öt főtanácsos? (Ehhez sovány érv a „megyei elfoglaltság elleni küzdelem”, ugyanis létezik fővárosi elfoglaltság is – legalább ilyen súllyal –, s arra nem is merek gondolni, hogy a fővárosi kollégáknak a fővárosban kell az állás.)

Tisztelt Állami Számvevőszék, amennyiben valamilyen okból sikertelen lesz a vizsgálat, kérem tájékoztassanak, hogyan lehet a fenti szervezetben állást vállalni. Szeretnék elhelyezkedni havi huszonnégyezerért tükárnőként, tizenkilencezerért előadóként, vagy tizenötezerért gépiróként, számítva a több mint ötven százalékos illetékesi jutalomra, illetve arra, hogy az elnök bérenek emelése esetén nőne az én bérem is.

Ja, míg el nem felejttem, a vizsgálandó szervezet neve: Állami Számvevőszék.

Tisztelt Cím! Kérem bejelentésem nyilvános kezelését, nehogy valami problémám származzon belőle.

Tisztelettel:

Gyórfy Árpád

Huszonnégyek: beruházás a közös jövőbe

Mit nyújt a Nyugat Kelet-Európának? Ezt a brüsszeli külügyminiszeri tanácskozás után sem könnyű pontosan kiszámolni. A politikai eltökéltség arra, hogy hozzájáruljanak a sikerhez, sokkal egyértelműbben megállapítható, mint az, hogy ki, mihez, milyen feltételekkel és mennyit ad. A dolgokat az bonyolítja, hogy Magyarország és Lengyelország azonos címszó alatt szerepel mind a politikusok naptárában, mind a költségvetési megajánlások nagyrésztében. Mindenesetre befejezett ténynek tekinthető, hogy jövőre mind a magyar, mind a lengyel áruk – néhány olyan különlegesen érzékeny kategória kivételével, mint az acél, a textíliák, a birkahús – akadálytalanul juthatnak be az Európai Közösség és általában a támogatásban résztvevő másik tucat ország piacaira. Sőt, a legtöbbjükben vámkedvezményt is kapnak – beleértve mezőgazdasági exportunk jórésztét is. Ez nagy és elvileg is fontos kedvezmény, amelyért eddig hiába harcolt a magyar gazdasági vezetés. A további segítségnyújtás legfontosabbika az a Magyarországnak ígért 1 milliárd ECU-s kölcsön a fizetési mérleg egyensúlyának megőrzésére, a strukturális átalakításra, amelyet az Európai Közösség nyújtana. A feltételes mód azért kerül ide, mert ez a Nemzetközi Valutaalappal való megállapodásunktól függ – az pedig első sorban attól, hogy elfogadja-e a magyar Országgyűlés a kormány költségvetését.

A közönség ezen kívül új, kedvező beruházási hiteleshetőségeket is megnyit a két országnak – három évre eddig összesen 1,2 milliárd ECU-s keretet jelentettek be. Az oktatási, környezetvédelmi, beruházástámogatási együttműködés keretében a 24 ország együtt körülbelül egymilliárd ECU-t ajánlott meg jövőre, ez tehát nem kölcsön lenne, hanem együttműködési segítség. Mindez együtt talán nem az a nyugati Marshall-terv, amelyet itt-ott emlegetnek, de már jövőre is érezhető nagyságrendű, a magyar demokrácia és reform kibontakozásához elengedhetetlenül fontos támogatás lesz. A Nyugat jól tudja, hogy ez jövedelmező befektetés, és nemcsak azért, mert egy részét mindenképpen kölcsön formájában nyújtja, tehát kamattal visszavárja (még ha a kulcs kedvező is). Kelet-Európa átalakulása, az együttműködés általánossá válása óriási katonai készenlét terhére venné le a Nyugatról (is), és új piacokat – és befektetési, előnyös termelési lehetőségeket – nyit számára.

A Huszonnégyek Lengyelországon és Magyarországon kívül az akciót ki akarják terjeszteni a reformok útján meginduló NDK-ra, Csehszlovákiára, Bulgáriára és Jugoszláviára is. Tudják, hogy ha Kelet-Európa jövőjébe ruháznak be, az nekik sem rossz üzlet a jövőre nézve.

Baracs Dénes (Brüsszel)
MTI-PRESS

Hazádat, rendületlenül

(A cikk első részét tegnapi számunkban közöltük)

Az atomenergia lobbyján kívül azonban a gázturbina-építő lobby is megkapta a zöld jelzést a maga kétezer megawattjához. A kereskedelmi miniszterek által felvázolt tüzletben olasz tőkével épülne meg a szovjet földgázt és magyar tiszta levegőt felhasználó erőmű a Dunántúl déli részén, és ugyancsak exportra termelne. A tervezett kétszer kétezer megawatt a ténylegesen termelő ithoni erőművi kapacitást – a napi terhelési csúcsokhoz viszonyítva – a jelenlegi téli terhelésnek 1,8-szorosára, a nyárinak 2,3-szorosára növeli, 8–9 év alatt (miközben a lényegében stagnáló hazai fogyasztás esetleges növekedését biztonsággal fedezi a már elhatározott rekonstrukciók). A kapacitások ezt megelőző megduplázódása 15, az azt megelőző is 13 év alatt következett be, amely évek még javarészt az extenzív iparfejlesztés évei voltak.

Szükségesnek tartjuk, hogy ezt az erőműépítési programot, amely ellenőrizhetetlen módon terheli a jelenlegi és a következő évek költségvetését és a költségvetésbe be nem vont beruházási alapjait, továbbá a lakosság megkérdezése nélkül áruba bocsátja az emberek biztonságát és egészséges környezetéhez való jogát, haladéktalanul helyezze nemzetüli ellenőrzés alá.

SZALLODAIPAR, IDEGENFORGALOM, SAJTÓ: Az ország kiárusítása e területeken is folytatódik. Rentábilisnak mondott szállodaépítésekéről „derül ki” 10 év után, hogy a megtérülés lassúsága miatt el „kell” adni őket a külföldi beruházónak, miközben újabb szállodák és kereskedelmi pénzügyi központok épülnek külföldi pénzekben. A „működő tőke” távol tartja magát a termelő beruházásoktól, és a szerkezetváltozás késlekedik, de közben a dinamikus vagy saját erőből is dinamizálható ágazatok – az idegenforgalom, a pénzügyi infrastruktúra, a sajtó – rohamosan külföldi befolyás alá kerülnek, és ha a tendencia folytatódik, nem lehet majd Magyarországon forintért üdülni, üzletet kötni, hirdetni, megszűnik az újságok, a tévé, a rádió remélt függetlensége.

Szükségesnek látjuk, hogy törvény gondoskodjék arról, mely „iparágban” legfeljebb mekkora lehet a külföldi érdekeltség részaránya; a törvény egyúttal mondja ki, hogy ez a sajtóban, az emberek életét és a gazdaság irányítási strukturáját közvetlenül befolyásoló ágazatokban (az energiaipar is ide tartozik) lehet a legkevésbé.

KÖRNYEZETVÉDELEM: Valamennyi közép- és kelet-európai ország érdekében fontosnak tartjuk, hogy a Miniszterelnök úr, saját személyes és

Magyarország fogyatkozó tekintélyét felhasználva érje el a támogatásra (és beruházásra) kész nyugati kormányoknál – „jelcsül először a Huszonnégyeknek” –, hogy a beruházók még a programok megkezdése előtt fogadjanak el olyan környezetvédelmi chartát, amely megakadályozza, hogy ténylegünkbe „othon” már környezetvédelmi okokból tiltott technológiát telepítsenek, vagy ilyen termelésbe illeszkedő tőkét investáljanak. El kell kerülni az új, európai Bhopal vagy bhopalok létrejöttét.

ÖSSZEFOGLALÁS: Összefoglalólag megállapítjuk, hogy az ország életét és a nemzet jövőjét meghatározó 3–5–10 éves programok kialakítását szakmai lobbyk, gazdasági (nemegyszer külföldi) érdekcsoportok és az ezekkel jövőjük érdekében szövetséget kereső minisztériumi főtisztviselők irányítják. Amennyiben az Ön kabinetjének nincs arra ereje, hogy e hármas egység hatalmát megtörje, akkor semmire nincs ereje, és arra kényszeríti az új kormányt, hogy mindent újonnan kezdjen: a költségvetési tervezést, a külfölddel fennálló kapcsolatokat, a gazdasági élet reformját – s mindezt egy kifosztott, végletesen eladósodott, és félig kiáruított országban, amelynek polgárait az átgondolatlan és antiszociális intézkedések apátiába és lázadásba kergetik. Az új kormánynak arra sem lesz lehetősége, hogy azokat, akik mindezt – a múltban és az elmúlt egy év során egyaránt – a megtett lépéseikkel felelősek, a közvélemény elé állítsa, mert a felelősségüket mutató iratok és az elhibázott gazdasági tervezés dokumentumai megsemmisülnek vagy titkos politikai szövetségek, földalatti páholyok magántulajdonába kerülnek át. Közép- és Kelet-Európán ma nemcsak a megújulás, hanem az erkölcsi megtisztulás hullámai is végigsöpörnek, a reformok – így a gazdasági reform – ereje ezekből is táplálkozik. Nem szabad, hogy Magyarországot ezek a hullámok közeledés helyett mind távolabbra sodorják el az európai partoktól. Ez nem pártpolitikai kérdés. Az irattárak haladéktalan nemzeti ellenőrzés alá vételét követeljük, az ország pénzét és vagyonát elherdálók felfüggesztését állásaikból, új, szakértői kormány ki nevezését és január elejére olyan új, a hitelforgalmat és az elkülönített alapok mérlegét is tükröző, több alternatívában kidolgozott költségvetést, amelyet szakmai szempontból az Állami Számvevőszék kormánytól független szakértői fognak ellenőrizni, és politikai szempontból a Nemzeti Kerekasztal vagy majd az országgyűlési elfogadás előtt jóvá

Jánossy András

Csúcskeresők

Nyugatnémet hírforrások szerint több mint 40 ezer DM/fő-s évi jövedelemmel Svájc vezet a világ egy főre vetített kereseti listáját. A 2–5. helyen Japán, Izland, Norvégia és az Egyesült Államok áll. Az NSZK sorrendben a nyolcadik. Náluk az éves átlag 35 ezer DM/fő. A sereghajtó Mozambikban ez az összeg mindössze 170 DM. A számításokat a lakosság összlélekszámához viszonyították, oly módon, hogy figyelembe vették a gyermekeket és a munkanélkülieket is. Magyarországra vonatkozó adatot a hírforrás nem közöl. Ezt valamennyien a saját bőrünkön tapasztalhatjuk.

– Bayer –

A Rózsadomb Dunára néző lejtőjén, ahol már ritkább a település, pompás házikó magasodik. Háromszintes. A tetőtérrel is hozzávéve: négy. Az első szinten garázs. A legfelsőn műterem. A közbenső szinteken koloniállal bútorozott szobák. Minden szintnek külön fürdőszobája, külön WC-je van. A látvány az utcai fronttól nézvést sem semmi. De a hátsó front díszcserjés, teraszos kiképzésű kertje annál is külön. A ház asszonyának, dr. Marosi Ilonának mindössze annyi minőségi kifogása van, hogy a kerti út keramikocskái nincsenek szintben. Különbözően jól megvan másodmagával, férjével, Horváth Imrével, aki a 23. Számú Állami Építőipari Vállalat igazgatója.

– Olyan ez a ház, mint valami angol kastély, sőt, az Egyesült Államok nagykövete is megnézhetné magának! – mondja dr. Tóth Annamária, a Fővárosi Népi Ellenőrzési Bizottság munkatársa. Ő kapta meg kivizsgálásra a levélt, mely azt tanúsítja, hogy valakinek már az építkezés stádiumában is szemet szúrt egy s más.

Vajon mibe láthatott bele egy laikus, aki alig tudott annál többet, mint hogy egyik munkacsoport váltja a másikat, jönnek-mennek az építőanyag-gal megpakolt teherautók, zúgnak-dübörögnek a gépek az építkezés ingoványos talaján?

– Talán pont az ingovány tűnt fel neki – bólint dr. Tóth Annamária. – Vagy az, hogy a 440 négyzetméter alapon nem afféle viskó készül. Lehet, hogy voltak hallomásai az előzményekről. Egyszerűen jól tette, hogy tőlt ragadott.

– *Miféle előzményekről szerezhetett tudomást?*

– Nem is egyről! A 23. Számú Állami Építőipari Vállalat részt vett a II. kerületi tanács által szervezett Óbuda-Újlak rekonstrukcióban. E tanácsi akciónak eredetileg az volt a célja, hogy üres, állami telkeken lakóépületek épüljenek. A megállapodás szerint a felépített lakások egyik felére a tanács, a másikra az építővállalat jelöl ki vevőt. A 23-as építők is meghirdették a pályázatot a Felhívási út 9/b., 11., valamint az Ürömi út 40. számú telkeken épülő lakásokra. Meghatározták a méretet, a fazont, az árat és kijelölték a tulajdonost. Csupán a Daru utca 2/c. számú épületet szerepeltették az anyagban „műteremlakásként”. Teszék kérem meghatározni, mit jelent ez? Egy műtermet, mely egyben lakásként is szolgál, vagy egy lakást, melyhez műterem is tartozik? Mikor közlelőbből megvizsgáltuk, mit is fed e rejtélyes műszó, kiderült, hogy abban az „egy lakásban” hét és fél szoba van, meg többi: a garázs, a műterem, a mellékhelyiségek... És az egész valami roppant csodás galériás kialakításban. Elővettük a számlákat, s ekkor fennakadt a mi sok meghökkentő ügyet láttott szemünk: az épület négyzetméterenkénti ára tizenháromezer forint volt!

– *Ez fantasztikusan olcsó!*
– De még milyen! 1987-ig a 18 ezer Ft/m² még reálisnak számíthatott. 1988-tól viszont – ezt mindenki, aki fülig benne van valamilyen építkezésben, a derékszáján érzi, hogy – a szabadárak nyomán mi mibe kerül. Egy ilyen budai terület négyzetméterének a forgalmi értéke legkevesebb 45 ezer forint. Namármost, ha azt vesszük, hogy a 23-as építőknek, a feltételként meghatározott, úgynevezett „vállalko-

Tanácsstalan tanácsstagok

Így fizet egy magyar úr

zói lakásépítésre” nem is volt meg a szabad munkakapacitása, s ennél fogva alvállalkozók és azok alvállalkozóinak tömegét foglalkoztatta, akkor máris belebotlottunk az első szabálytalanságba. A Daru utca 2/c. számú épületre, mivel egyes-egyedül az igazgatónak építették, amolyan „külön egyezmények” vonatkoztak. Visszamenőleg 1987-ig fixálták az összes árat. Sőt, találtunk 1984-es és 86-os áron leköltött szerződést is. Ez annyi, mint hogy a folyó árnál lényegesen olcsóbban vállalkoztak a 23-as építők alvállalkozói.

– *Mi érdekük fűződött ehhez?*
– Valami biztosan. Manapság senki nem fogja meg a munka boldogabbik végét annak okán, hogy Horváth Imrének házat építsen. A különbözetet, a 23-as építők fedezetével, nyilván másoknak számították fel. Míg az egyik ráfizetett, a másik jól járt.

– *Ez a Horváth nagy mázlista!*
– Nono! Ez csak látszat. Mikor végre minden együtt volt, mikor ott állt a „mézeskalácsház” a dombtetőn kiglancoltan és a bordó bársonyra rakott „aranykulcsocskát” már csak a zárba kellett volna helyezni, akkor váratlan fordulat történt. Kiderült, hogy az igazgatónak nincs pénze. Azaz van, de csak annyi, amennyit vállalati kölcsönként felvett: háromszázezer forint. Persze, ez is pénz, főképp, ha azt vesszük, hogy rajta kívül ilyen magas kölcsönt senki más nem kapott a vállalatnál, de hát ez is csak csepp a tengerben...

– *Elérkezett az alkalom, hogy a vállalat korrigáljon. Mondjuk, olyan formán, hogy a 18 vevő sorából kiválasztanak 4–5 családot, akik, tételezzük fel, hogy fizetni tudnak. De ha ők nem akkor más vevőket keresnek. Egy akkora „hodály”-ba két embert beköltöztetni, szinte vérlázító!*

– Való igaz. De azt a házat nem lehetett és máig nem lehet „feldarabolni”, családoknak kiporciózni, mivel a lépcsőház, a galéria, a telekmegosztás olyan, hogy ez merő képtelenség.

Jó órában legyen mondva, az ideai kongresszusterem átlagon felüli volt. Ám a java még hátra van. A „424” című lap meghirdette a punkok kongresszusát. Ezen valószínűleg szolidabb úri divatot és nagyobb nyakkendő-választékot fognak követelni. Szerepel az előjegyzési naptárban az éjjeliőrök kongresszusa, amelyen a két fő követelés várhatólag így hangzik majd: „Több órát, kevesebb éjjelit” és „Hosszabb vacsorát, rövidebb éjszakát”. Nagy érdeklődés előzi meg a hazai liliomtiprók első országos gyűlését. Annál is inkább, mert ezen megalakítandó szervezetük programjában – amiképpen hírlík – különleges hangsúlyt helyeznek a női erények védelmére. A magyar kaszafűrók kongresszusát hitelt érdemlő források szerint az ország fizetési mérlegének javítása érdekében a Pénzügyminisztérium égisze alatt

– *Ezt aztán tényleg jól megtervezték!*

– Megtervezték és kitervelték! Egyre nem számítottak csupán, hogy az igazgató úr fizetése képtelen lesz. Ettől a teljes tanácsstalanság állapotába kerültek.

– *Kik?*

– A vállalati tanács tagjai. Mert odavitték az ügyet.

– *A vállalati tanács, gondolom, egyből leszavazta?*

– Szó sincs róla. Sőt, elkezdtek a tippelődést, hogy mi úton-módon húzzák ki a fizetőképtelen igazgatót a csavából.

– *Ekkor az igazgató felállt és azt mondta: – Fiúk, köszönöm, de én ezt nem érdemlem meg...*

– Nem. Pont az ellenkezőjét csinálta. Az érdemeire hivatkozott, minnek alapján legkevesebb ennyi, mint egy luxusvilla, őt megilleti.

– *Párttag, veterán, netán forradalmár volt?*

– Sem egyik, sem másik. „Csak” az igazgató! Azzal nyert érdemeket, hogy elvégezte a munkaköri feladatát: igazgatta a vállalatát, amiért természetesen fizetést kapott, prémiumot vett fel. Tudunkkal még nyereségessé sem tudta tenni a huszonhármast. Itt, az elmúlt években ilyen morál, ilyen torz társadalmi felfogás kapott lábra Czi-nege Lajostól kezdve Horváth Imréig!

– *Hogy döntött a vállalati tanács?*

– Úgy, hogy miután Horváth Imre eladta a 65 négyzetméteres öröklakását, melyben addig lakott, s így lett két és fél milliója, plusz háromszázra, mely szintén a vállalatotl származott, adásvételi szerződésre került sor közte és a VT elnöke között. Vagyis, két és fél millióért megvett egy nyolcmillióra értékelt ingatlant azzal, hogy majd egyszer, ha valamikor lesz pénze, fizet! Hát az már a születése pillanatában semmis szerződés volt! Ez nem bank, nem OTP, ez állami vállalat, amely abból él, kellene, hogy éljen, amit csinál, amit bevételez, s összes érdeke ahhoz fűződik, hogy a ráfordításai pénzben, munkaerőben megtérüljenek. De mindenki szemet hunyt.

Kongresszusok évadján

rendezik meg, elsősorban tudományos jelleggel. Külön munkacsoportot hoznak létre annak tanulmányozására, hogyan lehet mérsékelni a deviza kiáramlást.

Tekintettel arra, hogy a szeszfogyasztás hosszú évek óta növekszik, szilveszter előestéjén, az antialkoholista propaganda jegyében, a Hazafias Népfőrdő védnöksége alatt megtartják az I. országos korhelykongresszust. A budapesti honvéd helyőrség (majdnem korhelyőrséget írtam) díszszakaszt vezényel ki a kongresszus színhelyére, hogy ezzel is növelje az esemény súlyát és fényét. Két mezőgazdasági kongresszus is lesz még az idén. A görénykongresszusra azért kerül sor, mert általánossá vált a felismerés, hogy a baromfiállományt sürgősen növelni

– *Nem tartottak, nem félték semmitől?*

– De igen. Mindenekelőtt a sajtótól és a rádiótól. Ennek ellenére nem éltek vétőjoggal, hanem az ügyet tartalmazó jegyzőkönyvre ráütötték a „Titkos!” bélyegzőt.

– *S a törvényességi felügyelet?*

– Ebből a szempontból kifogták azt a számukra szerencsés időszakaszt, mikor már nem tartoztak a minisztérium alá, s még nem a január 1-től működni kezdő cégbíróshoz. Mi mindent leírtuk, és egy „realizáló levélnek” nevezett átiratban megküldtük annak az igazgatónak, aki nem más, mint Horváth Imre.

– *Hogy reagált?*

– Rendkívül higgadtan. Szemrebenés nélkül közölte velünk, hogy ő maximálisan törvénytisztelő ember. Eljárását egyáltalán nem érzi etikátlannak. Ismét felröppent az ajkáról, hogy „ennyi őt megilleti!” Az épület méreteire vonatkozólag annyit észre vételezett, hogy az ő képzőművész feleségének lényegesen nagyobbak a térszükségei, mint egy átlagpolgárnak!

– *Megáll az ész!*

– S vele együtt a mi munkánk is. Íme, a „hattyúdalkunk”! A nép ellenőrzés megszűnik.

– *Vagyis, ezentúl nem lesz olyan fórum, aminek a kisember megírhatja, hogy disznóságok vannak a környezetében, vizsgálják ki?*

– Ezen sokat töprengünk mostanában. És vannak olyan aggályaink is, hogy a jövőben az ilyen „se hideg, se meleg”, a polgári, illetve a bűnügy határait súroló esetekben ki lesz az illetékes? Mi fennállásunktól a mai napig futkároztunk, iratokat, jogszabályokat, számlákat, bizonylatokat böngészünk annak érdekében, hogy ami az egyszerű embert bántotta, a közvéleményt felborzolta, és alkalmas volt akár az egész társadalom közérzetének ilyen-olyan alakítására, tisztába tegyük. Azt is tapasztaltuk, hogy több ügy csak addig volt jó kezekben, amíg mi fogtuk össze. Amint leadtuk, „elveszett” a ködben. A jövőre nézve egyáltalán nincs jóslatom. Csak bizni tudok benne, hogy az állami ellenőrzésen belül ezentúl is lesz fóruma a kisemberek jogos észrevételeinek, jelzéseinek!

Pál Zsuzsa

(ravasz)

A művészetből nem lehet megélni

A keskeny, kétoldalt sűrű bokrokkal benőtt gyalogútról először a szolnoki vár megmaradt romjai tűnik elő. Néhány kő csupán. Egykor bástya lehetett, és nyilván lényegesen magasabb volt. Aztán az első ház, hat műteremlakással, mögötte jobbra még egy ugyanakkora épület. Szobrászok, festők lakják a századfordulón épült házakat. Szolnok szívében, a Zagyva és a Tisza összefolyásánál, központi helyen, és mégis – a fák, a bokrok, a hatalmas kert jóvoltából –, mint sziget a szárazföldön terül el a szolnoki művésztelep.

– Ritkán járok be a városba – mondja házigazdánk, Nagy István szobrászművész. – Csak ha elkészültem egy-egy munkámmal, vagy valami fontos dolog a városba szólít.

– *Mióta él itt, a művésztelepen?*
– Legelőször 1949-ben jöttem ide, akkor két hétig dolgoztam itt. Az akkori telepvezető hívott meg. Innen mentem a főiskolára és hat év tanulás után ide jöttem vissza 1956-ban. Azóta itt élek, dolgozom.

– *Meg lehet élni a szobrászattól?*
– Nézze van nyugdíjam, a feleségemnek pedig pedagógusfizetése. Abból élünk. A szobrászattól ma nagyon kevesen tudnak megélni Magyarországon. Nincsenek, vagy alig vannak megbízások, a tanácsok a művészetre fordított összegekből igyekeznek lefaragni, a köztéri alkotásokra egyre kevesebb pénz jut. Mi meg ráadásul vidéken élünk. A fővárosi kollégák közelebb vannak a tűzhöz, akár megrendelésről, akár a különböző művészeti díjak kiosztásáról van szó. Ná-

lunk már egy megyei művészeti díj is nagy szó. A telepnek igazán nincs gazdája. Az Alap messze van, Szolnokon pedig sem a város, sem a megye nem érzi igazán magáénak.

– *Nem is kapnak a megyétől munkamegbízást?*

– Ez azért nem ennyire egyértelmű. Nekem is áll szobrom Szolnokon. A művelődési ház és a régi MSZMP-székház között a „Nő hangszerral”. Persze az is, hogy került oda! Két sikertelen pályázat után megkerestek, nincs-e valami köztérre való szobrom. Mondtam van, és meg is mutattam kisplasztikában. Tetszett, és megrendelték nagyban.

Közben a műteremben is körülünk. Körben a falak mellett polcok,

rajtuk kisebb-nagyobb művek. Néhány kisméretű kőszobor, égetett agyag- és ólomszobrok.

– Ez is kényszerhelyzet – mondja a házigazda. – Nincs pénzem arra, hogy bronzba öntessem a kisplasztikáimat, így magam öntöm ólomba őket. Nem azért mert ezt szeretem, hanem azért mert ez van. Kénytelen vagyok kisplasztikában dolgozni. Arra van lehetőségem.

– *Önt nemcsak a kisplasztikái alapján ismerik. Több köztéri szobra áll szerte az országban...*

– Igen, van szobrom Szegeden, Budapesten, azaz Csepelen, Hajdúnánáson, Bonyhádon – ez volt a legelső –, meg Kazincbarcán is. Csak a lehetőségeket keveslem. Sokkal többet tudnék dolgozni, ha lenne kövem, lenne megbízatásom.

– *Hogyan kap egy-egy megbízatást? Meghatározzák a megrendelők, mit kérnek?*

– Általában igen. Megmondják, hogy ide és ide, ilyen és ilyen alkotást szeretnének. Persze a végső formát én tervezem meg, aminek természetesen alkalmazkodnia kell a környezethez, funkciója kell, hogy legyen.

– *Mondana erre példát?*

– A hajdúnánási nevelőotthon vezetői azt kérték, hogy a pancsolómedencéhez készítsék valami szobrot. Tíz órakerült a levél, délben már kész tervvel gyúrtam az anyagot. Abból indultam ki, hogy gyerekkörnyezetbe készül, tehát játékos valaminek kell lennie. Van-e játékosabb állat, mint egy kiscsikó. Egy csikót készítettem,

aminek a lábainál két kutya áll. Így egy csoportban, erős tömbben készülhetett el az egész kompozíció.

– *Nem szentségtörés, ha erre a gyerekek felmásznak, játszanak rajta?*

– Egyáltalán nem. Sőt úgy csináltam, sima felületekkel, hogy csúszkálni lehet rajta és a kutyák hátáról a csikóra is felülhetnek. Egy másik óvodába kecskeszobrot készítettem, amikre szintén fel lehet ülni, mászni.

– *Az állatszobrászat közel áll Ön-höz?*

– Nem vagyok állatszobrász, csak ismerem az állatokat és könnyen tudom ábrázolni. Ezeknél az említett munkáknál pedig, még egyszer hangsúlyozom oka, funkciója volt annak, hogy állatszobrot készítettem.

Sokáig nézelődünk a műteremben. Előkerülnek további kisméretű állatszobrok. Játszadózó csikók, és kutyák, kisborjú- és bivalyszobor, de más, egészalakos kisplasztikák is. Terhes nő, táncosok csoportja, történelmi nagyjaink közül néhány szobor terve – gipszbe, vagy ólomba öntve. A legtöbbjüknek sajnos nincs sok esélye, hogy valaha köztéri szobor legyen.

Elköszönve a házigazdától újra a szolnoki vár romjai mellett visz az utunk. Lipót császár parancsára annak idején felrobbantották, most az enyészeté. A mai panellszörnyeknek robbanóanyag nélkül sincs esélyük ilyen hosszú életre. Vajon a szobroknak több van?

Tamási János

Tehetségmentő alapítvány, MDF-kezdemenyezésre

Fórum Tehetségmentő Alapítvány néven indított kezdeményezést a Magyar Demokrata Fórum veszprémi szervezete, illetve tagjai közül *Hegedűs Tamás, Horváthné Búzás Anna, Horváth Balázs, Mészáros Gyula, Nagy Károly és Szabó Tamás*. Az alapítók 7000,- forintot adtak át, mint törzsvagyont, ezenkívül gyűjtést szerveznek és további adományokat várnak. A Fórum Alapítvány célja, hogy a Veszprém városában és vonzáskörzetében élő, vagy Veszprémben tanuló olyan tehetséges fiatalokat támogasson anyagilag és erkölcsileg, akiknek szociális helyzete megakadályozná tehetségük megfelelő fejlődését, magas szintű, kiemelkedő képzésüket. A fő célokon belül az alapítvány iskolakezdési támogatást ad nagycsaládok és a társadalmi minimum közelében élők tehetséges gyermekeinek, illetve folyamatos támogatást is nyújt nekik. Ugyancsak egyszerű vagy folyamatos támogatást nyújt a nem családban nevelkedő tehetséges gyerekeknek. Támogatja a kiemelkedő tehetségek különleges képzését: nyelvek elsajátítását, speciális kurzusok elvégzését. A segítséget nyújt az életpálya-változtatásokhoz, ha azokhoz képzési szint változtatása szükséges. Az alapítvány gazdálkodására és felhasználására felügyelő kuratóriumba az MDF veszprémi szervezete három tagot delegál, egy-egy tagot az alapítók által felkért iskolák, a helyi önkormányzat és a városban székelő egyház-kozségek.

– *Az alapítvány működési elvei, céljai világosak az alapítók okiratból. Miért érezték szükségét ennek a kezdeményezésnek – kérdeztem Horváthné Búzás Annától.*

– Beláttuk azt, hogy az oktatás már jelenleg is pénzbe kerül, s valószínű, hogy a jövőben is pénzbe fog kerülni. A jó oktatás – a piac törvényei szerint – több pénzbe. Tehetséges gyermekek pedig nemcsak tehetős családokban születnek. Az ilyen tehetségeket kívánjuk megmenteni az elkallódástól. Az ilyenfajta tehetségmentésnek egyébként gazdag hagyományai vannak.

– Városunkban még a háború alatt is évente hatszáz gye-

reket segítettek ily módon különféle alapítványok, jótékonyági egyesületek – segít be a témában (koránál fogva) avatottabb Mészáros Gyula. – Azt szeretnénk, ha a jó példa ragadós lenne, s kezdeményezésünkhöz csatlakozna a városi tanács és a gazdálkodó szervezetek is.

– *Az előtt főleg az egyházak patronálták az ilyesfajta tehetségmentést. Most politikai szervezet a kezdeményező. Nem zavarhatja ez a szélesebb körű összefogást?*

– Az MDF-et nem pártérdekek vezették – jelenti ki Mészáros Gyula –, hanem csak és kizárólag az ország érdeke. Az alapítvány segítségével kiművelt emberfők nem a mostani pártérdekekért fognak majd dolgozni, hanem a jövő Magyarországaért.

– Reményeink szerint az alapítvánnyal erősíteni tudjuk a fiatalok kötődését városunkhoz – teszi hozzá Horváthné Búzás Anna. – Úgy hisszük, hogy aki Veszprémtől kapott segítséget az ilyen gesztusokra legfogékonyabb gyerekkorban, később is kötődni fog városához.

– *Valóban olyan veszélyben lennének tehetségeink, hogy menteni kellene őket?*

– Sajnos, igen. A szülők, tudjuk, mindent megtesznek gyermekeikért, amíg szociális helyzetük ezt megengedi. De amikor eljutnak oda – s manapság már sokan eljutnak –, hogy választaniuk kell: a mindennapi kenyeret, tejet vegyék-e meg a családnak, vagy különórára írássák-e a gyereket, bizony csak a kenyér és tej mellett lehet dönteni. Ez a szomorú oldala a dolognak. Am minden rösszban van valami jó is. Mi, amikor ezt az alapítványt tesszük, egyúttal elismerjük azt is, hogy nem valahonnan „fentről” kell segítséget kapni, hanem meg kell teremteniük a közösségeknek a saját pénzügyi alapjaikat. Ez az alapítvány kicsi, de nagyon konkrét és határozott lépés az igazi önkormányzathoz, amelyben a pénz helyben termelődik meg, de helyben is marad, és helyben használják fel.

Láng György Géza

Száz szó

„Elvégre választottunk” – írta váradi költőbarátom egyik sorában. Semprunparafrázisként értelmezhető versének idézett sora csak módosítva jelenhetett meg a romániai magyar sajtóban. Elvégre döntöttünk” – szól az új változat. Talán a korrigáló szerkesztő sem emlékszik az átírás okára, nekem viszont gyakran visszacseng népszavazások, választások napjainkban, Rendületlenül tanuljuk a demokráciát, játékszabályait. Néha még lesre futunk, kézzel értünk a labdához, időt húzunk sérülést szimulálva. De fog ez menni... Ismerősöm arról beszél: a dolgokat nem mindig értelmezheti feketén-fehéren, igennel vagy nemmel. Alternatívákat keres. Igen helyett néha azt íkszelne, hogy *esetleg*, nem helyett, hogy *talán*. Pedig ez nem újdonság, szépasszonyok és diplomataék évszázadok óta élnek e lehetőséggel. Szűcs László

Églesőben

A bérház szép kívülről, belbecse is van, csak elhanyagolt. Az érett szecesszió remeke ez az épület. Csak ahhoz, hogy az ég milyenségéről meggyőződhessem, hogy annak függvényében öltözök, ki kell mennem a körbefutó erkélyre, de az utcára inkább églesőre. Az utcán nem kell annyira kitekernem a nyakam, mint a világítóudvarban. Az utcai észlelés azért is jobb, mert emberarcot láthatok, és a sok arc látából összeáll a nap kezdő-, záró- de napközi hangulata is. Igen, ehhez alkalmazkodom, ezért is szaladok le églesőbe. Bögözl-Kádár János

Egy Hild-érmes város arcai

Eladják a pápai zsinagógát?

Pápa a történelmi gyökerű kisvárosok módján megszenvedte az elmúlt évtizedeket, ugyanakkor hasonló élvezője is volt e mostoha szerepkörnek. Az óvárost nem tüntették el, maradt megmentenivaló. Bár a megyeszékhely, Veszprém, az ipari városok és a Balaton-part „mágneses” hatása miatt a milliók nem a lokálpatrióta, úgymond, kispolgári, vallási miliót sugalló Pápanak jutottak. A hetvenes évek közepétől kezdett éledezni a nagy múltú település, az igazi értékmegmentés, az önmagára találás azonban csak az utóbbi években adatott meg a 35 ezres városban. Méltán büszkének arra, hogy a tervszerű és harmonikus városfejlesztésért éppen idén, a „hét szűk esztendő” egyikében kapták meg a Hild-érmet. Igaz, a városlakók joggal teszik hozzá, hogy a városzéli, sőt a központi részek többségét sem csatornázták a mai napig, kritikán aluliak a település útjai és húsz év alatt sem tudtak mit kezdeni a monumentális, romjaiban is lenyűgöző zsinagógával.

Németh Zoltán, a városi tanács elnöke valami támadást sejt. Cáfolja, amit nem is feltételez az ember, szó em volt a Hild-éremmel kapcsolatban összeköttetésről. Az 1985-ös műemlék albizottsági konferenciát említi, amikor felfedezték az építészek a várost, és először vetődött fel az urbanisztikai elismerés lehetősége. Miután folytatódott a látványos műemléki rekonstrukció, felhívták a városvezetők figyelmét az Urbanisztikai Társaság képviselői, hogy idén sikerrel pályázhathatnak meg a Hild-érmet. Hát így történt. A letűnőben lévő bürokratikus

mechanizmust idéző pályázati rendszer persze nem kisebbíti a városfejlesztés értékét, bár ószintén szólva kiábrándító. Igaz, a polgármester is hozzászól, a szépen csillogó érem csak törekvést díjaz. Hiszen nem kell messzire menni, hogy szembesüljön az ember az egyre szélesebbre nyíló közművelő következményeivel, felszámolására a tanácsnak a jövőben sem lesz pénze. Szinte kizárólag magánérdekből, társulati alapon lehet esély a település csatornázására.

Hasonlóképpen nem tudnak mit kezdeni a zsinagógával. Amióta a város tulajdonába került a hatalmas, hitközösség nélkül maradt építmény, az örök pénzsűkében mindig hátraszorult. A terv ugyan elkészült, és az első ütemben léptek is: a leendő kiállító- és hangversenyterem szomszédságában mintegy kiszolgálóegységként felújítottak egy épületet, az összeköttetés azonban elmaradt. Most még szomorúbb az elárvult zsinagóga képe, ahol ennek ellenére a FIDESZ szervezésében megindult a zenei élet. És mert a város nem tud mit kezdeni vele, az egyház pedig képtelen visszavenni, az ausztriai Gludenzből érkező külföldi érdeklődés nyomán lehetséges, hogy eladják a zsinagógát. Amiért – felbecsülhetetlen eszmei értéke miatt – foggal-körömmel kellene harcolnia a városnak...

Persze közismert érv, hogy akkor mi lesz a közművekkel, a lakásra várókkal. Pápan ma nyolcszázán várnak önálló otthonra, a sorban állók fele szociális bérlakásra jogosult. A városvezetés elképzelése szerint azokat kell egy összegben jelentősen támogatni, akik saját erőből képesek lakásgondjukat megoldani. Mivel bérlakásépítésre előreláthatóan nem lesz pénz, hosszú távon gondolkodnak a honvédség és a szovjet alakulat lakásainak hasznosításáról. Joggal irritálja a lakosságot, és az ellenzéki szervezetek is érthetően léptek fel legalább az üresen álló HM-lakások időleges használatáért. A tanácselnök lehangoltan állítja: hiába írtak, kértek, tárgyaltak. Mindig megindokolták a hadsereg képviselői, miért nem kerülhetnek a rászoruló városiak kezébe a használaton kívüli lakások.

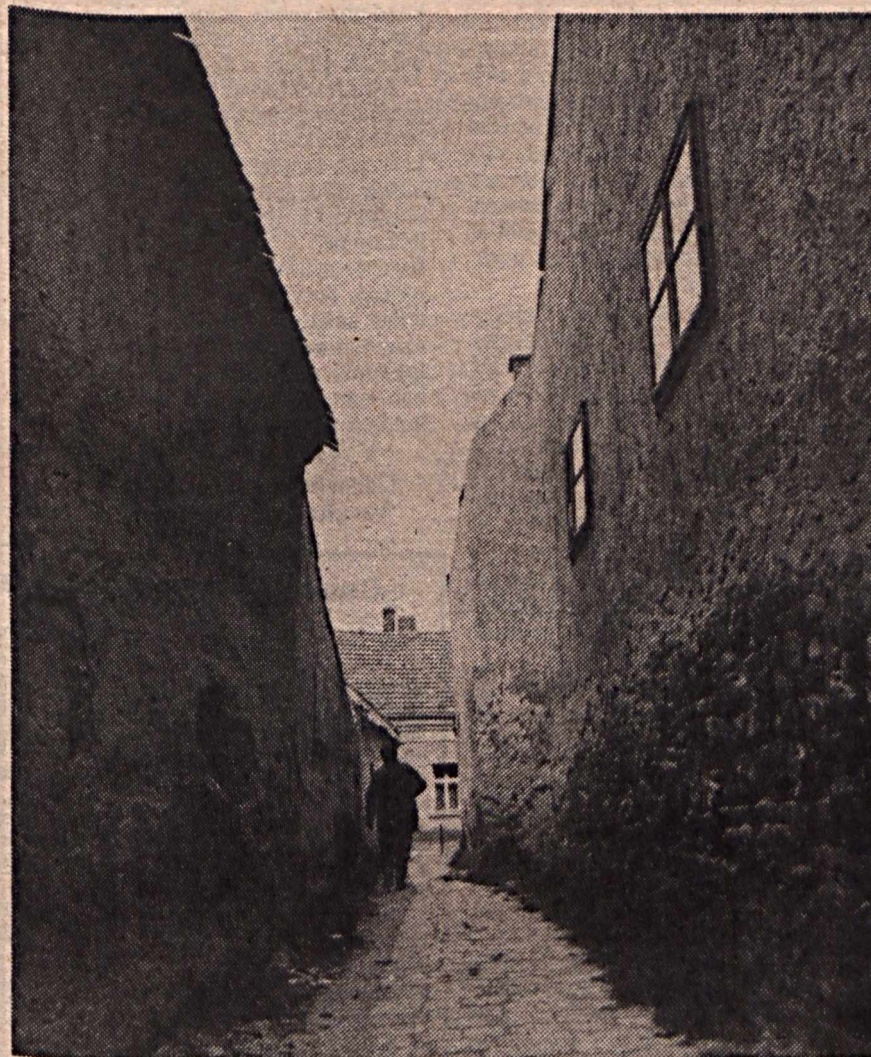
Egyelőre az itt állomásozó szovjet csapatok kivonulásáról sem álmodnak a pápaiak, hiszen stratégiai szempontból fontos műszaki alakulatok működnek itt, akik utolsók között hagyják majd el az országot. Felszabadítva ezzel nemcsak egy hatalmas területet, amiről majdan a városi önkormányzat rendelkezhet, hanem ki tudja, hány tucatnyi épületet, közel háromszáz lakást is. Joggal reménykedhetnek az ország több városában ebben a század végi, valódi szovjet „felszabadításban”.

A hitközösség és megmentő nélkül maradt zsinagóga

Takács Zsuzsa
Kapfinger András felvételei

A copf stílusú pápai főtér

Hangulatos kövek fűzik egybe a városközpont utcáit

VÉLEMÉNYEK, INDULATOK

Újabb jogtalanságok?

1989. december 6-i számunkban Takács Zsuzsa cikkére szeretnék válaszolni. Nem értek egyet dr. Kronovits Mária a Főv. Tanács osztályvezetőjének véleményével, aki kategorikusan kijelenti: ezen ingatlanok visszaadása egykori tulajdonosoknak lehetetlen, mivel egyes esetekben az épületek egy részét lebontották, vagy azokban lévő lakásokat a bérlőknek eladták stb. Egyetlen rehabilitálási lehetőségként a volt tulajdonosok kártalanítását javasolja. Véleményem szerint az 1027/1963. II. 17. sz. Korm. határozatban előírt, 1964. március 31-én lezárt ingatlanállamosítási ügyeket felül kell vizsgálni. Ahol a régi állapotok még fennállnak és a volt tulajdonos a házban lakik, tulajdonára igényt tart, az kapja vissza. Természetesen a bentlakó bérlők jogainak tiszteletben tartásával. Ahol pedig a régi állapotok változtak (eladott lakások, lebontott házrészek, kitélepített tulajdonosok stb.) ott a tulajdonosokat megfelelő módon kártalanítani kell. Ily módon, ismervé az ország gazdasági helyzetét, a kártalanításra igényt tartók száma is kevesebb lenne.

Mindezeket figyelembe véve a Rákosi-korszak jogtalanságait a körülményeket figyelembe véve megfelelő módon orvosolnák.

Esetünkben 1936-ban kemény munkával, sok takarékossgal, nélkülözéssel felépített házunkat 1944-ben lebombázták. Kölcsönökkel újjáépítettük, melynek részleteit még államosítás után is fizettük, 1500 Ft-ból él 5 tagú családként, sokat nélkülözve. Ezért nem állt módunkban az 1964-ben lezárt visszaigényléssel élni és ennek költségkihatását vállalni. Újabb jogtalansággal tetéznék a már meglévőket, ha a tulajdonos előzetes megkérdezése nélkül az IKV a bérlőknek kínálná fel eladásra a lakást, akik annak létrehozásáért semmit sem tettek, csupán csekély bérért azt használatba vették. Egy jogállam a régebben elkövetett jogtalanságokat nem tetézheti újabbakkal.

Mellékelten megküldöm a Belügyminisztérium Lakás és Település-gazdálkodási Főosztályának levelét, melyben az 1964-ben lezárt államosítási ügyek felülvizsgálatát tartanák indokoltnak, de addig nem tudnak intézkedni, amíg erre az Országgyűlés új jogszabályt nem alkot. Jelenleg csupán annyit tehetnek, hogy felhívják az illetékes tanácsok figyelmét arra, hogy azokban az esetekben, ahol a volt tulajdonos mint bérlő bent lakik házában és igényt tart rá, az elidegenítést átmeneti időre függeszék fel.

Budapest, 1989. dec. 8.

Melléklet: a BM Lakás és Település-gazd. Főoszt. 2 levele

Geblusek Antalné

1.

Pozsgay Imre államminiszter úrhoz intézett – lakóépületek államosításával összefüggő – levelére válaszolva a következőkről tájékoztatom:

Az 1027/1963. II. 27. Korm. számú határozat rendelkezéseinek megfelelően az illetékes hatóságoknak az államosítás alóli mentesítésre vonatkozó kérelmeket 1964. március 31-ig jogerősen el kellett bíráltniuk. A meghatá-

rozott határidő után benyújtott kérelmeket pedig érdemi elbírálás nélkül el kell utasítaniuk. A jelenlegi hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé a minisztérium részére, hogy a több évtizede lezárt államosítási ügyek felülvizsgálatát kezdeményezze.

Tekintettel azonban arra, hogy a mentesítési eljárások 1964-ben történő lezárása következtében több olyan rendezetlen államosítási ügyről szerzettünk tudomást, ahol az államosítási eljárás során jogszabálysértés történt, vagy a volt tulajdonosok nem éltek időben a mentesítési lehetőséggel – és az eredeti állapot helyreállításának lehetőségei még fennállnak –, a Legfőbb Ügyészség bevonásával kezdeményeztük az utólagos jogorvoslati lehetőség feltételeinek megvizsgálását. A megbeszélések eredményéről tájékoztatni fogom. Kérem tájékoztatásom szíves tudomásulvételét.

Budapest, 1989. szeptember 6.

Vargha Aurélné dr. osztályvezető

2.

A Legfőbb Ügyészséggel közösen megvizsgáltuk az államosítások során elkövetett jogsértések orvoslásának jogi lehetőségeit. Tudomásul kellett vennünk, mely szerint a jelenleg hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé, az évtizedekkel ezelőtt lezárt ügyek jogorvoslati címén az ügyészség vagy más főhatóság által történő felülvizsgálatát. Ennek következtében új anyagi jogszabályon alapuló jogorvoslati rendszer megteremtése esetén kerülhet sor felülvizsgálatra. A magunk részéről az új jogszabály megalkotását kezdeményezni fogjuk, ehhez azonban kormányzati és adott esetben parlamenti döntés is szükséges.

Mindezekből az következik, hogy a megfelelő döntés előkészítéséhez időre van szükség. Atmeneti intézkedéseket – pl.: az állami tulajdonban lévő lakások elidegenítésének átmeneti szüneteltetését – is csak a kormány szándékainak ismeretében tudunk foganatosítani. Jelenleg csupán annyit tudunk tenni, hogy felhívjuk az illetékes tanácsok figyelmét arra, hogy azokban az esetekben, ahol a volt tulajdonos mint „bérlő” lakik a lakásban, az elidegenítést átmeneti – meghatározott – időre függeszék fel.

Budapest, 1987. november 15.

Üdvözlettel:

Vargha Aurélné dr. osztályvezető

„Csak röviden írom meg ezen tragédiát”

T. Takács Zsuzsa újságíró! A Dátum mai lapjában olvastam a részemre is nagyon sérelmes ingatlanellátásról szóló cikket. En már nagyon sok helyre írtam, de még nagyanyám (1880) aki 93 éves korában meghalt, de a nagyszülők nevén volt az ingatlan, nevezetesen 2 szobás családi ház Fejér megyében. Sajnos, még 1948-ban virágvasárnapján üldöztek ki minket (nagyszülők, szülők és fivérémmel együtt) a szülőházunkból, amit nem lehet lenyelni. Mert nemcsak anyagilag fájdalmas, sőt, amit felkínáltak, a szomszéd faluban egy düledező viskót, nem tudtuk elfogadni, mivel nagyapám behalt ebbe a tragédiába, és a nagyanyám, szüleim a helyi földművelésből és állattartásból éltek. Jövedelem hiányában a megélhetés sem volt biztosítva.

Aki a juttatott volt, egyáltalán nem felelt meg a követelményeknek, mivel a gyümölcsfákat kivágta, a gazdasági épületeket lebontotta, a tetőszerkezetet eladta, felesége és gyermekei elköltöztek, munkát vállalva állami lakást kaptak. De kifejezetten kiadta albérletbe, majd barátja fodrászüzletet nyitott és ezután a házunkat eladták és elköltöztek.

Csak röviden írom meg ezen tragédiát, amit nem lehet elviselni, de sajnos már 40 éve emésztjük magunkat és írogatjuk a kérelme-

„Igenis lehet”

A „Lesz-e kártérítés az államosított ingatlanokért?” c. cikkükhöz a következő észrevételeket fűzöm: Nagyon egyszerűen intézi el és sommásan a kárvallottak kérelmét. Elkéstek a felülvizsgálati kérelmekkel, mert elmúlt az 1963-as év, kártérítésre pedig nincsen pénz. Nagyszerű, nemcsak fejlett szocialista közgazdasági érzékre, hanem jogérzékre és humanitárius gondolkodásra is vall. Mert elvenni erőszakkal mások munkával szerzett vagyonát az helyénvaló és „igazságos” lépés volt, fizetni érte már nem lehet. Nézzem körül ebben az országban és az elmúlt 40 évben, hogy mennyi pénz ment ki jogtalanul és pazarló módon mennyit tulajdonítottak el felfedezett és fel nem fedezett bűncselekmény útján. Midenre van pénz, Bős-Nagymarosra, felesleges beruházások tömegére és kárba vesztett gépekre, rafizetése gyárakra és termelőszövetkezetekre. De a lakossággal szemben elkövetett jogtalanság helyreállítására arra nincs pénzük. Miféle morál és jog ez? Ez a mentalitás, mely felkínálja a volt tulajdonosnak megvételre az árut, azt melyet jogtalanul vett el, vagyis, hogy az orgazdátót vegyen árut, ingatlant. Kifogásokat lehet találni, de ahogy az 1952. évi IV. törvénynek nem volt semmi jogi és semmi erkölcsi alapja, annak sincs, amiket cikkében mondanak és hivatkoznak valamiféle tanácsi felülvizsgálatra és az 1963-as minisztertanácsi határozatra. A vagyonnuktól megfosztottak nem is merték kérni, hogy adják vissza elvett tulajdonukat, mert legelőbbjük kitélepített volt, vagy „halálból” internált. 1956 után hasonló volt a helyzet. De mindentől függetlenül az igazság az, hogy mindenkinek visszajár az, amit elvette tőle vagy természetben vagy pénzértékben, mert ezt a harcot nem fogja tudni megvívni az állam, ha jogállam akar lenni és demokráciát akar itt valóban teremteni. Sok százezer tulajdonos van ebben az országban, akik nem fognak beleenyugodni a jogtalanságba, ha pedig ők már nem élnek, törvényes örököseik veszik át tőlük ezt a stafétabotot. Egyébként megjegyzem, hogy ez a rezsím, mely elvette az ingatlanokat és lezárta egy papírral a felülvizsgálat lehetőségét, nem volt és ma sem legitím, és nem volt jogosult sem rendelet hozatalára, sem jogtalanság és törvénytelenség megtételére. Ezért nem hivatkozhatnak sem az 1952-es, sem a későbbi illegitim kormány papírjára.

Igenis lehet rehabilitálni a lakosságot. Vannak házak, melyek változatlanul megvannak (bár a HKI által elhanyagolva), a

házakat lehet legkönnyebben visszaadni, ahol lebontották, fizessék meg a volt ház és telek értékét. Az államosítási rendelet hatálytalansítása után már mindenki vehetett építhetett bármilyen nagy villát, házat, nem volt szabad keresni annak eredetét, anyagi forrását. Hát azt senkinek sem lehet elhinni, hogy nagy villákat a Rózsadombon vagy máshol a munkabérből lehetett venni, építtetni. Azoknak a forrását mind a sötétség fedi.

Azt írja Takács Zsuzsa, hogy a volt tulajdonos az elvett házban lévő lakásért is fizetni köteles, mert ha visszakapná, az ellenérzést válthat ki a többi lakóból. De nagyon adnak a lakók elképzelt érzékenységre! Inkább irigységére, amely pedig a gazdagokat még inkább övezi, mint a volt jómódúakat. Nem ez vált ki ellenérzést, hanem az, amit ma csinálnak a kacsalábon forgó villák építésével, nyaralókkal és különböző párt- és egyéb üdülőkkel, vadász-házakkal. Az mind elpazarolt vagyon egy nép kizsákmányolása révén éppen úgy elrabolva, mint a tulajdonosok házái. Mindezt vonatkozik a paraszti földekre, melyeket szintén elvettek, különböző jogcímenek, mert a tsz-föld sem a paraszti, ők nem érzik annak. Hogy ez az ország ide került annak nem kis része van az effajta gondolkodásnak, ami Takács Zsuzsa cikkéből árad. És, hogy nem jutunk ki ebből a szakadékból, amíg az igazság nem lesz társadalmi irányeszme, csak a pénzszerzés külföldről, belföldről, mindegy honnan és milyen „ideológia” kíséretében. Miután kifosztották az országot: „Fizessenek a gazdagok!” felkiáltással, most már nincsenek fizető vagy kényszeríthető gazdagok, mennek a sokat csepegtető és gyalogzott Nyugatra pénzt kunyerálni. Ha majd megbüntetik azokat, akik visszaéltek hatalmukkal, és azokat akik ezeket az embertelen rendelkezéseket hozták és azokat, akik légből kapott hazugságok alapján ítélték el embereket és küldték az akasztófára. Akik eltékoztak ennek a nemzetnek a vagyonát és lelkiismeretét.

Gratulálok a cikkéhez Takács Zsuzsanna, és Kronovich Mártnak ehhez a nemes gondolkodásához. Mindketten kitüntetést érdemelnének az MSZMP-től.

Budapest, 1989. XI. 6.

XIII. Lehel u. 10/A.

Egy budapesti lakos sok-sok lakostársam nevében is

ket, de tekintve, hogy törvénytisztelő emberek vagyunk, és soha nem kerültünk szembe a törvénnyel, nem akarjuk úgy visszafoglalni a sajátunkat, amit immár több generáció kétkézi verejtékes munkájával szereztünk.

Nagyon becsülöm, hogy mégis valaki papírra veti ezen igen sok embert ért sérelmeket, és akik bűnpártolással, orgazdasággal jelenleg bitorolják, azóta bizony már lelakták, és nekünk pedig labbert kell azóta fizetnünk.

Önök a Fővárosi Tanácstól nyilatkoztak, de gondolom más a helyzet nagy bérházak szempontjából, mint vidéki 2 szobás családi házzal, így nem nagy dolog, ha a helyi tanácsi szervek egy házhelyet juttatnak, mert mindenki a sajátjához ragaszkodik, minden egyes göröngyhöz emlék fűz minket, és pénzbeli kártalanítás sem minket, sem a másik felet nem elégíti ki. Kívánok sok szerencsét a további munkához és amennyiben úgy gondolja, hogy ezen sérelmünkkel esetleg a legilletékesebbekhez is el tud jutni, nagy érdeklődéssel kísérem a további munkáját.

Sok szeretettel:

Garzóné kisnyugdíjas özvegyasszony és 6 pályakezdő unoka

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ 8.05: Hangszemle. 8.20: Tér-idő. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben (Élő). 11.05: Postabontás. 11.36: A kigyó pillantása Saulius Tomas Kondrotas regénye rádióra alkalmazva. 12.45: Világhírlap. 13.00: Klaszikusok délidőben. 14.05: Poggyász. 14.35: Dzsesszmelódiák. 15.00: Ezredforduló. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Muzsikáló természet. 16.20: „Ég szülte földet, föld szülte fáját...” Az emberélet születéstől halálig. 2. rész: Boldogasszony ágya. 17.00: Szegény Yorick Komos István versei. 17.10: A véges végtelen. 17.30: A Szabó család. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk – a zenéről. 19.40: Somorjai Paula népdalokat énekel. 19.50: Beszélmi nehéz. 20.00: Lakáshelyzetek. Cigánytelepik. 20.30: Együttessék és finálék operettek. 21.02: Nyugat-keleti átjáró. Géher István novella-szemínáma. 22.00: Hírvilág. 22.30: Széll György vezényli a Clevelandi Szimfonikus Zenekart. 23.30: Régi híres orosz énekesek. Leonyid Szobinov.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Társalgó. 10.05: Operetkedvelőknek. 11.05: Kapaszkodó. 11.41: Ki kopog? A Gyermekrádió műsora. 12.10: Asztali muzsika. 13.05: Popzene sztereóban. 14.00: Tea hármában. 15.05: Csúcsforgalom (Élő). 17.05: Kata-posta. 17.30: Kamasz-panasz. 18.30: Pop-regiszer. 19.05: Talpalávaló. 19.30: Daráló. 20.00: „Rock mobil” – IV/1. 20.33: Barangolás régi hanglemek között. 21.05: Varázstábla. 21.15: „Nóta-só” – erdélyi menekültek kívánságaiból. 22.17: Az ifjú király Oscar Wilde meséje rádióra alkalmazva. 23.10: Sporthíradó. 23.20: Rockzene CD-n. 0.03-0.14: Virágénekek.

BARTÓK RÁDIÓ 9.15: Purcell-művek. 9.40: Oleg Kagan (hegedű) és Vaszilij Lobanov (zongora) hangversenye a pécsi Mozart-teremben. Közben: Fázott a lélek is. 10.29: Legkedvesebb verseiből válogat: Bánky Gábor a Pécsi Nemzeti Színház művésze. 10.53: A hangversenyközvetítés folytatása. 11.40: Tánccok operákból. 12.05: Zenekari muzsika. 13.00: Rádió-színház. 14.12: Gerencsér Ferenc cimbalmozik. 14.39: Zenei Tükör. 15.08: Boieldieu: A fehér asszony. Háromfelvonásos opera. 17.25: Zenekari muzsika. 18.30: Na matemjem jeziku. A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: In der Muttersprache. A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét (Élő) A Bartók vonósnégyes hangversenye. Közben: Kastélyból – példál faluház. kb.20.30: Riptor: Mukics Ferenc. kb.20.50: A hangversenyközvetítés folytatása. kb.21.30: Szimfonikus tánccok. 21.45: Holnap közvetítjük. 22.00: Marilyn Home operáiról énekel. 22.30: Az Eugen Cicero – Pege Aladár – Ringo Hirt dzsessztrío játszik. 23.00: Holland Fesztivál '89.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 6.00: Kezdődik a nap. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Az élet megy tovább. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Periszkóp. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangzó, hírek. 12.10: Földkézelen. 12.40: Nyugati folyóiratszemle. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Magyar lapokból idézünk. 14.00: Hírek. 14.10: Periszkóp. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni revü. 16.00: Hírek. 16.10: Autórádió. 16.40: Hobbik. 16.50: Párizsi magyar figyelő. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Magyar lapokból idézünk. 19.00: Hírek. 19.10: Emberek, művek, események. 19.40: A technika világa. 20.00: Hírek. 20.40: Könyvismertető sorozat. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Az élet megy tovább. 23.00: Hírek. 23.10: Emberek, művek, események. 23.40: A technika világa. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Könyvismertető sorozat. 0.45: Műsorzárás.

TV1 8.00: Tévétorna nyugdíjasoknak. 8.05: Panoráma. 8.50: Képjóság. 9.55: Az Országházról jelentjük... 17.15: Hírek. 17.20: Pannon krónika. 17.30: Nachrichten – Hírek német nyelven. 17.35: Nas ekran. A pécsi körzeti stúdió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi magazinja. 18.05: Szám-adás. 18.20: RTV Közönségszolgálat. 18.30: A tenger. 19.00: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Életfogytiglan. Ausztrál kalandfilm-sorozat. 20.50: Reklám. 20.55: Az Országházról jelentjük... 21.25: Stúdió '89. 22.10: A máltai szeretetszolgálat. 22.35: Híradó 3.

TV2 17.00: Képjóság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. Telefonos játék. 18.00: Telesport.

18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Jakob és Adele. NSZK tévéfilm. 19.59: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: A gagman. Csehszlovák komédiáisorozat. 22.45: Szimultán. Kb. 23.30: TV2.

RTL PLUS 6.00: Halló Európa – Jó reggelt Németország! 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Telebutik. 11.00: Baretta. 11.45: A főnök. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.05: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Nők a pult mögött. 15.45: Üzleti hírek. 15.55: Hírek. 16.00: Ultraman – Titkos énem. Akciófilm-sorozat. 16.30: Komputerkölykök. 17.10: Játékshow. 17.45: Pronto Salvatore. 17.55: Hírek. 18.00: Baretta. Krimi-sorozat. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Knight Rider. Akciófilm-sorozat. 20.15: Így szeretnek Tirolban! NSZK film. 21.45: Exploxív. 22.30: Hírek. 22.40: Esély a szerelemre. 23.20: A lélek démonjai. Angol horrorfilm. 0.45: Knight Rider. 01.30: Aerobic. 01.35: Műsorzárás.

SUPER 7.00: Napkezdő. 8.00: Egyveleg. 14.30: Forró drót. 15.30: Chart Attack. 16.30: Hullámhosszon. 18.30: Profil. 19.30: Időlánc. 20.00: Ultrasport. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Ultrasport. 0.10: Hírek, időjárás. 0.20: Egyveleg. 01.20: Időlánc. 01.50: Egyveleg. 02.00: Műsorzárás.

SATI 6.00: Jó reggelt a SATI-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Közkórház. 9.20: Háztartás Horoszkóp. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: Szomszédok. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: Velencei románc. Osztrák játékfilm. 12.15: Autós útek. 12.25: Szerencsekerék. 13.00: Tévétőzsde. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Kimba, a fehér oroszlán. 14.30: Szabadidő. 14.40: Közkórház. 15.30: Boldog napok. 15.55: Az arany lövés. 16.05: Bonanza. Westem-sorozat. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Tévébolt. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Jessica Novak. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Cannon. Krimi-sorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Különleges osztag. Krimisorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Párba naplemente előtt. NSZK-jugoszláv western. 23.15: Hírek. Sport. Időjárás. 23.25: A profik. Krimisorozat. 0.15: Műsorelőzetes.

TV5 16.05: Hírek. 16.15: Új Világ. 17.15: A montreali énekestálla. 17.45: Konyhatitkok. 18.15: Számok és betűk. 18.35: Falu a felhők között. 19.00: Horgász-vadász magazin. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillagok papiros. 20.00: Jelenidő. 21.00: Sportmagazin. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Te jó ég, kedv van! 0.00: Kerévet. 0.25: Egészségünkkel! 0.55: Műsorzárás.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az alberlő. 9.30: Angol nyelvtanfolyam kezdőknek. 10.00: Iskolatév. 10.30: Négy lány a Wachauból – NSZK film. 12.05: Hétfői sport. 13.00: Hírek. 13.10: Mi a szünidőben. 13.40: Zenedoboz. 13.50: Az állatok Paradicsomai – Az állatok királya. 14.15: Batman – Akciófilmsorozat. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Alice Csodaországban. 16.00: An-tan-tusz. 16.30: A tévés örömei. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Astrid Lindgren a gyermekekért. 17.35: Fény a sötétségbe. 18.00: Mi a szünidőben. 18.30: Testetűl-lelkestűl. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Univerzum – Gerd családöt alapít. 22.00: Oldalpillantások. 22.10: King Kong – Amerikai film. 0.20: Mike Hammer – Krimisorozat. 1.05: Hírek.

2. műsor: 16.50: Művészlexikon. 16.55: Akkoriban. 17.00: Iskolatév. 17.30: Tájékozódás. 18.00: Az alberlő. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Hoppala – Filmes bakik. 21.07: Külpolitikai magazin. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: Klub 2, majd hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Iskolatév. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatév. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program. 16.30: Magyar híradó. 17.15: Tv-napló I. 17.30: Gyermekműsor. 18.05: Számok és betűk – vetélkedő. 18.30: Mi és a tudomány – tudományos program. 19.10: Rajzfilm. 19.17: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Lotóhíradó. 21.40: Tv-napló III. 22.00: Kapcsolásos magazin. 23.30: Angol nyelvű hírek. 23.35: Éjszakai program. 1.35: Hírek. 1.40: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 16.55: Műsorismertetés. 17.00: Hírek. 17.05: Tv-naptár. 17.15: Iskolatév. 18.15: Zágrabi panoráma. 18.30: Szlavóniai és baranyai körzeti program. 19.30: Tv-napló. 20.00: Komolyzenei műsor. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Kutatások – dokumentum-sorozat. 21.40: Szórakoztató kedd. 23.10: A szerdai műsor ismertetése.

AZ RTL PLUS, Super Channel, SATI és TV5 műsorát részletesen közli a Telehold

Pécsett sötét a kép?

Az elmúlt hetekben több olyan közlemény jelent meg a sajtóban, ami a Pécsi Városi Televízió és a Magyar Televízió Pécsi Körzeti Stúdiójának 1989 elején kialakított együttműködését vette célba. Ezek az írások a két szervezet kapcsolatának alakulását valamiféle hatalmi harcra tüntetik fel, melynek végeredményeképpen a körzeti stúdió „bekebelezte” a városi televíziót.

A Pécsi Városi Televíziót létrehozó és fenntartó Pécs Megyei Város Tanácsa nevében kötelességemnek érzem ténnyel és adatokkal segíteni a tisztánlátást.

Kiindulópontunk nem lehet más, mint a magyarországi kábel- (városi) televíziózás születése. Ez a mostani vita kitűnő alkalom arra, hogy leszögezzük: a hazai kábeltelevíziós kísérletek Pécsett kezdődtek, és éppen a Magyar Televízió Pécsi Körzeti Stúdiója által. Ez akkor – 1979-ben, úttörő és meglehetősen bátor vállalkozás volt, a központi sajtóirányítás ugyanis szinte azonnal nemet mondott. A kezdeményezés csak 1982-ben kapott zöld utat. 1982 és 1985 között a Magyar Televízió Pécsi Körzeti Stúdiója és az Apáczai Nevelési Központ közösen működtette az ország első közösségi televízióját, mely a Lvov-kertvárosi lakótelepet látta el információkkal. A gyors és látványos siker alapja éppen ez az összefogás volt, hisz a nevelési központ önállóan folytatta ezt a munkát, egyrészt, mert szakmai és műszaki tekintetben is elérte az ehhez szükséges szintet, másrészt, mert az MTV ekkor indította a regionális adásokat.

1988-ra azonban új helyzet alakult ki. A nevelési központ műsorgyártó berendezései elhasználódtak, ugyanakkor immár követelésszerűen jelentkezett az igény: a közösségi televízióból legyen városi televízió, azaz egyetlen lakótelep helyett a város egésze láthassa a műsorokat.

A feladat több tízmillió forintot igényelt volna. Végrehajtó bizottságunk az igények jogosságát elismerve 5/1988/I. 15. számú határozatában kimondta, hogy a Lvov-kertvárosi Községi Televízió városi televízióvá kell fejleszteni, de lehetőségeink korlátozott voltát ismerve, ugyanez a határozat leszögezte: „A városban működő tömegkommunikációs szervekkel való együttműködésben kiemelt jelentőséget kell adni az MTV regionális stúdiójával való munkakapcsolatoknak. A feladatok racionális elosztása, a kölcsönös érdekeltségen alapuló együttműködés feltételeinek kialakítása érdekében a két intézmény között együttműködési megállapodást kell kötni”. Ennyit tehát a „bekebelezésről”...

A nevelési központ műsorgyártó berendezéseinek gyors elhasználódása, és más, intézményen belüli okok miatt a Lvov-kertvárosi Községi Televízió 1988 negyedik negyedévében már nem készített műsorokat. Az MTV Pécsi Körzeti Stúdiójával ekkor kezdeményeztük a konkrét tárgyalásokat, melyek 1989 áprilisára azt eredményezték, hogy a Pécsi Városi Televízió az MTV1 frekvenciáját igénybe véve megkezdhette az éteren át az egész városra, sőt: az agglomeráció nagy részére is kiterjedő műsorsugárzását.

A Pécsi Városi Televízió szervezeteileg és pénzügyileg független az MTV pécsi stúdiójától. Önálló jogi személy. A tanács által biztosított költségvetésből, illetve kereskedelmi jellegű bevételeiből tartja fenn, illetve fejleszti önmagát. Kéthetente jelentkező, kétórás városi politikai műsorai érezhetően javították a lakosság informáltságát, segítik az állampolgári igények, vélemények felszínre kerülését, és természetesen a tanácsi döntések, intézkedések megértését is. A műsorok szakmai-esztétikai stb. minősítése nem lehet feladatunk. Hasznosságát azonban bizonyíthatom.

A Pécsi Városi Televízió – a megállapodás értelmében – a Pécsi Körzeti Stúdióban nyert elhelyezést. Ez is gazdasági megfontolásból, a mielőbbi megindulás érdekében alakult így, de nem ez az együttműködés lényege. A lényeg a párhuzamos, sok-sok millió forintot igénylő fejlesztések elkerülése, egyúttal a korszerű technika mind jobb kihasználása a lakosság sokirányú tájékoztatása érdekében. Ez célunk és felelősségünk a jövőben is!

Megragadom az alkalmat, hogy tájékoztassam a város polgárait az együttműködésnek arról a pontjáról is, ami valóban gondot okoz. Ez az MTV frekvenciájának (TV1) ideiglenes használati joga. A Magyar Televízió műsorideje gyors ütemben nő. Eddigi ismereteink szerint 1990-ben indulnak a reggeli adások. Úgy tudjuk: a Pécsi Városi Televízió szombat reggeli műsora egyelőre még a helyén maradhat, de a jövő minden kétséget kizáróan bizonytalan.

Ismét előtérbe kerül tehát a saját adó, a saját frekvencia kérdése. De itt is egybecsnek érdekeink és szükségleteink a körzeti stúdióval, hisz a zsúfolt központi programokban a regionális adásokat is egyre nehezebb elhelyezni. Közös lépéseket teszünk tehát egy újabb – regionális és helyi –, műsorokat sugárzó adó (frekvencia) mielőbbi üzembe helyezése érdekében.

Komlódi Józsefné elnökhelyettes

Sokk után sakk

Ismeretlen főtitkár erkölcsi tőkével

– Sok új arccal kell megismerkednie a közvéleménynek a november-decemberi sportszövetségi közgyűlések után. Az új idő jeleként sokszor addig ismeretlen – vagy csak a szűkebb szakmai körökben ismert – megválasztott sportvezetők váltják fel a korábban oda kinevezett hivatalnokokat.

Bizonyára a sakkszövetség újdonsült főtitkára, Ambrus Zoltán (44) – A Budapesti Sakkszövetség eddigi főtitkára – is bemutatásra szorul a nagyközönség előtt, bár elsőpró arányú győzelme – 41:10-es szavazati aránnyal verte elődjét, dr. Lakó Lászlót – arra utal, hogy a szakmai berkekben korábban is jól ismerték, s méltányolták a munkáját.

– Szorosabb befutót vártam, de néhány fejlemény – a vidéki küldöttek egy részének hazaszállingózása, s nem

utolsó sorban Adorján András szenvedélyes beszéde, amelyben Lakót támadta – az én malmomra hajtotta a vizet – mondta. – De, azt hiszem, mindenképpen győztem volna, mert a küldötteket döntő mértékben befolyásolta, hogy elődömet nem ők választották, hanem felülről odahelyezték.

Mit tekint első és legfontosabb teendőjének?

– Hivatalosan péntektől, azaz a megválasztásomtól főtitkárnak számítok, a valóságban ezekben a napokban veszem át a folyó ügyeket. Van munkám bőven. Először tisztázni kell, hogyan is állunk pénzügyileg. Állítólag tízezres nagyságrendű – nem forintban, hanem svájci frankban – tartozásunk van a FIDÉ-vel szemben... Aztán itt van már a nyakunkon a férfi vi-

lágbajnoki zónaverseny, február elején a bulgáriai Sztara Zagorában Pintér József, Tolnai Tibor, Schneider Attila, Lukács Péter és Pálkövi József képviseli a magyar színeket. Általában: bele kell tanulnom az új munkakörömbé. *Mekkora apparátussal kíván dolgozni?*

– Elképzeléseim szerint három fizetett alkalmazottja lesz a szövetségnek: a főtitkár, a szakfelügyelő és a titkár. Az átmeneti napokban-hetekben sok segítséget várok Széll Lajos szakfelügyelőtől, aki véleményem szerint nélkülözhetetlen „csavar” a gépezetben. Mindenről tud, nagy munkabírási, ráadásul erkölcsileg is feddhetetlen ember.

Általában mi a véleménye az alakuló közgyűlés fejleményeiről?

– Helyesnek tartom, hogy sok aktív élszakkozó került be az új elnökségbe. Például Adorján András, Grószpéter Attila, Ivánka Mária, Csonkics Tünde, Tompa János, dr. Liptay László. De jogosan tagja a testületnek a csupaszív Oszváth András, a Magyar Sakkélet

felelős szerkesztője is. Ami az elnököt, dr. Kunos Péter pénzügyminisztériumi államtitkárt illeti, szerintem sokkal több időt tud majd a szövetség ügyeinek intézésére fordítani, mint elődje, Doleschall Sándor, aki valahogy úgy csöppent bele annak idején a sakkügyekbe, mint Pilátus a Credóba. Ne felejtjük el, hogy Kunos doktor maga is aktívan sakkozik a másodosztályú csapatbajnokságban! *Befejezésül: törekszik-e kapcsolattartásra a sajtóval? Ez a kérdés azért időszerű, mert pénteken Portisch Lajos beszédében kérdőre vonta az elnökséget: vajon milyen alapon engedték meg az újságírók jelenlétét az üléseken.*

– Természetesen törekszem, mert rendkívül fontosnak tartom a jó viszonyt a sajtóval. Minden szempontból nyitott embernek tartom magam. Ezt az elvet a szövetségben is érvényesíteni fogom, így természetesen az elnökségi ülések is nyilvánosak lesznek – mondta befejezésül Ambrus Zoltán.

Becker páriját ritkítóan fantasztikus játéka

„Totális tenisz” a Schleyer-Halléban

Alain Giraud, az AFP Stuttgartba küldött tudósítója igen találóan jellemezte a Davis Kupa-döntőben győztes NSZK csilaga, Boris Becker játékát.

„Johann Cruyff és az Ajax a hetvenes évek elején bevezette a totális futballt. Amit Becker a hét végén Stuttgartban előadott, arra csak egyetlen jelző illik: totális tenisz.”

Valószínű, hogy a tenisztörténelemben még soha senki nem rukkolt ki olyan lehangolóan magas színvonalú, s ráadásul három napon át változatlanul átütő erejű játékkal, mint a 22 éves leimeni teniszszőke. Az Edberg és Wilander elleni két egyesben összesen 12 (!) játékot engedett át ellenfelének Becker, s a szombati páros is csak azért alakult olyan szorosan – öt játszmában nyertek a nyugatnémetek –, mert a gyengécske Eric Jelen szinte semmit sem tett hozzá a „végtermékhez”, mindent Beckernek magának kellett megcsinálni.

Amióta 1900-ban Dwight Filley Davis, a Harvard egyetem 21 éves hallgatója felajánlotta az akkoriban 100 dollár értékű serleget, ennyire még sohasem állt vagy

bukott egy ember játéka a trófea sorsa, mint most. Jellemző, hogy Becker szüdes teljesítménye ellenére is csak hajszálon múltott csapata sikere, ha a szombati páros ötödik játszmáját nem ők nyerik 6:4-re, hanem Harryd és Gunnarsson, akkor a végeredmény valószínűleg 3:2 lett volna a svédek javára. Svédország és az NSZK – korábban Németország – most találkozott egyébként tizedszer a kupában 1939 óta, s még mindig 6:4 a győzelmi arány a skandinávoknak. Ami Beckert illeti: örökmélege most Edberg ellen 14:8, Wilander ellen 6:2. Huszonkilenc Davis Kupa-egyes közül huszonhetet, 15 párosa közül tizenegyet megnyert. Egyúttal az NSZK-Németország hatodik helyre jött fel az örökuparangsorban, amely a következő:

1. Egyesült Államok (28 győzelem, 26 második hely).
2. Ausztrália (26 győzelem, 41 második hely).
3. Nagy-Britannia (9 győzelem, 17 második hely).
4. Franciaország (6 győzelem, 10 második hely).

5. Svédország (4 győzelem, 7 második hely).

6. NSZK-Németország (2 győzelem, 3 második hely).

7. Olaszország (1 győzelem, 6 második hely).

8. Csehszlovákia (1 győzelem, 3 második hely).

9. Dél-Afrika (1 győzelem, 1 második hely).

– A tavalyi göteborgi 4:1-es győzelmünk olyan volt, mint egy álom – nyilatkozta Becker, aki nem is titkolta, hogy januárban, az ausztrál nemzetközi bajnokságon át akarja venni a világranglista első helyét a csehszlovák Ivan Lendltől. – Most viszont legalábbis egyenlőek voltak az esélyek, ezért jóval nagyobb felelősség nehezedett rám.

– A csapatverseny, például egy Davis Kupa-meccs egészen más, mint az egyéni tornák, legyen az akár Wimbledon – folytatta Becker. – Ilyenkor a többiekért is küzdök, sőt, ha ez nem hat túlságosan banálisnak, akkor a hazámért. Ezért tudtam most ilyen, számomra is meglepő tenisszel kirokkolni. Egyszerűen nem hibáztam! Egy biztos: senki se várja tőlem, hogy most már mindig így fogok játszani. Ez ugyanis lehetetlen...

Az AFD szerint

A kerékpározó Lemond a világ legjobbja

Az év végén szokásos „legjobb” szavazásokból az AFP sem maradhatott ki. A francia hírügynökség sportszemlélistái nagyon szoros végeredményű voksolással az amerikai kerékpáros Greg Lemondot választották az év legjobb sportolójává.

A Tour de France, valamint a hivatalos országúti világbajnokság idei győztese mindössze öt ponttal „győzte le” a nyugatnémet teniszcsillag Boris Beckert, és a 110 méteres gátfutásban új világcsúcsot felállító amerikai atléta, Roger Kingdom sem sokkal maradt el mögöttük.

A legjobb női sportoló a franciák szerint a svájci alpesi síelő Vreni Schneider volt, a 7. helyre rangsorolták.

Némiképpen meglepő, hogy az olasz úszó Giorgio Lambertit a 6. helyre került, ugyanakkor a két holland labdarúgó szupersztárnak, Ruud Gullitnak és Marco van Bastennek be kell érnie a 10., illetve 13. hellyel, és a „vasóklut” Mike Tyson is „csak 11.”

Íme a szupersportolók 1989. évi rangsora az AFP hírügynökség szavazása szerint:

1. Greg Lemond (amerikai, kerékpáros) 188 pont.
2. Boris Becker (nyugatnémet, tenisz) 183.
3. Roger Kingdom (amerikai, atléta) 175.
4. Javier Sotomayor (kubai, atléta) 163.
5. Alain Prost (francia, autóversenyző) 106.
6. Giorgio Lambertit (olasz, úszó) 80.
7. Vreni Schneider (svájci, alpesi síelő) 73.
8. Steffi Graf (nyugatnémet, tenisz) 69.
9. Jeannie Longo (francia, kerékpáros) 66.
10. Ruud Gullit (holland, labdarúgó) 60.
11. Mike Tyson (amerikai, ökölvívó) 52.
12. Wayne Shelford (új-zélandi, rögbis) 48.
13. Marco van Basten (holland, labdarúgó) 45.
14. Nick Faldo (brit, golfozó) 42.
15. Jan-Ove Waldner (svéd, asztaliteniszező) 34.

Nem nagy mellény – ólommellény

Összejön-e Szalmának az Eb-dobogó

A nyolcvanas évek minden kétséget kizáróan legjobb magyar atléta, Szalma László utolsó világbajnokságára készül, és azon dobogós reményekkel áll rajthoz – derül ki edzőjének, dr. Zarándi Lászlónak a nyilatkozatából.

– Mindkét élversenyzőm, Szalma László és Almási Csaba is igen intenzíven edz, és magas célokat tűztünk ki magunk elé – mondta a két kiütő távolugró mestere. – Szalma utolsó világbajnokságán szánja a spliti Európa-bajnokságot, és számára egyértelműen a dobogó a cél. Annál is inkább, mert neki eddig a nyári Eb-vel nem volt szerencséje. 1978-ban, Prágában nem került döntőbe, 1982-ben sérülés után nem ugrotta meg a döntőbe jutáshoz szükséges eredményt, és 1986-ban is sérülés akadályozta a jó szereplésben. Reméljük, most nem szól közbe semmi. Mellette pedig Almásinak is be kell kerülnie a döntőbe. Eredményességük persze nagymértékben annak is függvénye, hogy az Európa-bajnokságra mennyire „tisztul meg” a távolugró mezőny. Ha szigorúan veszik a doppingellenőrzést, akkor valóban jól szerepelhet mindkét tanítványom.

Készülnek a fedettpályás idényre is?

– Igen, sőt a fedettpályán teszteljük azt az egyes elemei-

ben újfajta felkészülési módszert, amit az idén vezettem be. Ennek lényege, hogy sokkal több időellenőrzéses ólommellénnyel végzett 60–200 méteres résztávós futást iktattam programba, de kisebb súlyú mellényekkel dolgozunk, mint tavaly. Amíg az elmúlt felkészülés során 6–8 kilót kellett cipelniük Szalmáékknak, addig most már „csak” 3–4 kiló ólom nehezíti futásukat. Emellett újdonság az is, hogy a megszokottnál kevesebb maga a távolugrás az edzéseken, és a súlyzós erősítésben is változtattunk, kisebb súlyokkal intenzívebb munkát végzünk.

Hogyan alakul a felkészülés további menete?

– Január 4-től 20-ig Nicosiába utazunk, majd mindketten rajthoz állnak a hazai fedettpályás versenyeken és a görögországi válogatott viadalon. Ez utóbbin elvileg számonként csak egy fő indulhat, de már a korábbi években is volt rá példa, hogy meghívott versenyző is szerepelt. Most is kértem Mérei László szövetségi kapitányt, hogy a felkészülés segítése érdekében Szalma és Almási is rajthoz állhasson. A glasgowi fedettpályás Eb után pedig már minden a spliti kontinenstálkozó jegyében zajlik!

Bécsről Rómáig

A világ sportja

Belgrád: A jugoszláv főváros egyik kerületi bírósága nyolc hónapi elzárásra ítélte Milko Gyurovszkit, a belgrádi Partizan válogatott labdarúgóját gépkocsivezetői engedély hamisítása miatt. Az ítélet nem jogerős, a játékos védőügyvédje nyomban fellebbezést nyújtott be. Az ügyet bonyolítja, hogy Gyurovszkinak ezúttal másodszer gyűlt meg a baja a bírósággal. Régebben már három hónapi elzárást mondtak ki rá, mivel a kijelölt időpontban nem vonult be tényleges katonai szolgálatának letöltésére. Akkor ezt az ítéletet felfüggesztették, nem hajtották végre, most azonban valószínűleg vele sem tesznek kivételt. (MTI)

A Szport című lap olvasóinak szavazatai alapján Dregomir Becsanovicsot, a belgrádi világbajnokságon aranyérmert nyert cselgáncsozót választotta meg az idei év legjobb jugoszláv sportolójává.

Róma: Mivel Olaszország és az Egyesült Államok labdarúgó válogatottja egy csoportban kezdi meg a küzdelmeket a jövő nyári labdarúgó vb-döntőben, az itáliai szövetségi kapitánya, Azeglio Vicini lemondta a március 28-ra tervezett barátságos mérkőzést a tengerentúliak ellen. Az amerikai vezetők sajnálkoztak, számukra – csoportmérkőzés ide, csoportmérkőzés oda – mindenképpen hasznos lett volna az előkészületi 90 perc a vb-cím egyik várományosával szemben. (AP)

Bécs: Az osztrák labdarúgó válogatott szövetségi kapitánya, Josep Hickersberger februárban Miami-ba látogat, ahol Ausztria együttesének jövő nyári vb-ellenfele, az Egyesült Államok a Marlboro Kupán Uruguay, Kolumbia és Costa Rica csapatával mérkőzést tart. Hickersberger ugyan nem tart az amerikaiaktól, de mint mondta, jobb félni, mint megijedni. (UPI)

Szofia: A bolgár CFKA Szredec labdarúgó csapatától az FC Barcelonához szerződött csatár, Hriszto Sztójkov azt nyilatkozta, nem tartja kizártnak, a következő spanyol bajnokságban ő lesz a gólkirály. „Tudom, sok nagy játékos kergeti a labdát Ibériában, de olyan kiváló társakkal, akik a katalán csapatban játszóknak majd, nem lehet nagy dolguk a legtöbb gólt elérni...” – jelentette ki magabiztosan Sztójkov. (BTA)

Frankfurt: Új főtűkára van az NSZK sportszövetségének: hétfőtől Norbert Wolf (56) tölti be ezt a magas tisztséget. Wolf eddig a nyugatnémet asztalitenisz szövetségnek volt a főtűkára, új beosztásában Karlheinz Giese-ert követi, aki 26 éven keresztül volt a sportszövetségben e fontos funkcióban. (UPA)

Ez még nekünk csak „álombringa”

Akik közelebbről ismerik a világ kerékpáros sportját, jól tudják, mekkora hatalom – legalábbis Európában – az olasz Formula Europa cég, amely egyszemélyben több mint féltucat világhírű „kerekes” gyártó kereskedelmi képviselője. Többek között az FE gondoskodik Közép- és Kelet-Európában az Alan, az Apis, az Axo, a Bertoli, a Brancale, a Campagnolo, a Casiragnolo Industriale, a Gipienne, az Iscaselle, az Italtmanubri, valamint a Regina mutatók kétkerékűinek, tartozékainak, s minden, a verseny- és túrakerékpározással összefüggő felszerelés és ruházati cikk forgalmazásáról, egy olyan vállalat, amely a magyarországi piactól is sikereket remél. Máskülönből aligha tartott volna Adriano Pianalto olasz kereskedő sajtókonferenciát hétfőn délelőtt a budapesti Kőrszállóban, amelynek különtermében ezen a napon kiállítás is nyitottak a felsorolt cégek termékeiből.

Az olasz vendég elmondta: a Budapesten látható termékek már számos európai – és ázsiai – városban arattak sikert, nyerték meg többek között a prágaiak, a plovdiviak, a poznanaiak, a lipceiek, de ugyanúgy a pekingiek tetszését. Még úgy is, hogy a remekbeszabott versenykerékpárok, BMX-ek és túrabiciklik egyelőre csak valutáért kaphatók, 1500-tól 5000 dollárig, vagy annak megfelelő összegű nyugati fizetőszerkezéért. Egyszóval lehet, hogy utólérhetetlenek, de egyelőre – elérhetetlenek is.

Adriano Pianalto ennek ellenére bizakodó: hiszi, hogy előbb vagy utóbb a magyar piacot is sikerül bevennie, és itteni eredményei összekötő kapcsot jelenthetnek Moszkva, azaz a szovjet kereskedelem felé. Egyelőre azonban megelégszik azzal is, hogy a legjobb magyar kerékpározóknak, szakosztályoknak és egyesületeknek felkínálja valóban elsőrangú termékeit, miközben a jó propagandáról sem feledkezik meg. Ennek szellemében hétfőn Fábrián Lászlót, az év sportolóját, a kiváló öttusázót és párbajtőrözőt egy igen értékes versenykeréppárral ajándékozták meg. A Bp. Honvéd sportolója most már megvalósíthatja nagy tervét: a jó keréppárral elindulhat élete első tisztes versenyén, ahol a kerékpározás mellett úszóként és futóként is vizsgáznia kell...

Kajakpólo

Az elmúlt hétvégén a negyedik fordulót bonyolították le az első ízben kiírt országos kajakpólo bajnokságban. A három kör után pontvesztés nélkül álló két együttes a Bp. Honvéd „A” csapata és a Multi közül előbbi elvesztette veretlenségét.

Eredmények: Bp. Honvéd „B”–Bp. Honvéd „A” 3–2 (1–1), BSE–MAFC 3–1 (1–0), Szentendrei Vízmű–Bp. Spartacus 2–1 (1–0), Multi–Bp. Honvéd „C” 8–0 (3–0), BKV Előre–MTK–VM 6–1 (4–0).

Kulissza

Ha török, ha szakad, az MLSZ elnöksége szövetségi kapitányt választ ma délután. Mészöly vagy Garami – ez a nagy kérdés, amelyben szavaz a szövetség elnöksége. Demokratikus választás ide vagy oda, a sportközvélemény úgy érzi: a Vasas egykori kiváló játékosa, „Szöke Szikla” fog itt simán nyerni. S a színpadok mögött zajló események, az utóbbi napokban történtek ezt sugallják. Mészöly nincs idehaza (a Vasassal Iránban túrázik), de Laczkó dr., az MLSZ elnöke telefonon külföldön is utoléri. Vagyis korábban hiába mondott nemet, ő kell, ő az egyetlen, aki ebből a romokban heverő válogatottból ütőképessé, az EB-selejtezők sikeres megvívására képes csapatot tud csinálni.

Valóban?... Vajon, ha megszavaztathatnánk a szurkolókat vagy az edzőket, akkor is ennyire az exkapitány Mészöly felé billene a mérleg nyelve, mint ahogy az most sejlik? Nem valószínű. Az elnökségi tagok egyébként szubjektív véleményük alapján döntenek. Éppen ezért, szerintünk ebben a kapitányválasztásban objektív képet kaphatnánk, ha az élvonalbeli edzőket, a szövetség szakmai bizottságait kérdezték volna meg: kit tartanak a legalkalmasabbnak a kapitányi posztra. Tudniil-

lik a kapitánynak lehet bármilyen jó elképzelése is, azt csak a klubedzők maximális támogatásával valósíthatja meg. Akit a klubedzők elfogadnak – mondhatni – annak fél siker.

Nos Mészöly vagy Garami? Két külön világ, a futballhoz egészen más szempontból közelítő két ember. Ha a pillanatnyi, gyors sikerekre áhítozunk, akkor talán Mészöly... De az ilyen büfelejtő gyors sikerek a közlebbi és a távolabbi múltban arra voltak jók, hogy eltakarjuk a labdarúgásunk morális és szakmai gyengeségeit leplező eredményeket: a 0–4-eket, a 0–6-okat stb.

Szóval ha... ha valamiféle épületet akarunk látni, akkor... Garami. Úgy igazából Garami és Mészöly öt-ötvetéből alakulna ki az ideális kapitány. Így az lenne az optimális, a sportág számára üdvöztető, ha mindketten – nem főnök-beosztott viszonyban – a válogatott talpra állításán dolgozhatnának. Ne feledjük: Mészöly mögött a hetvenes évek végén, a nyolcvanas évek elején ott volt Mezey.

Ha megválasztják, most lesz olyan mögötte, aki bizonyos kérdésekben többet tud, mint ő, s ezt el is fogadja?

Bálint Gy.

Vegyesvállalattá alakul a birkózó szövetség?

Kuller visszatért

A nyolcvanas években szinte egymásnak adták a kilincset a Magyar Birkózó Szövetség sorban leköszönő főtűkárjai. Kuller József például 1988. február 16-án állt fel és közölte: elég. A múlt pénteken ugyanezt a Kuller Józsefet a birkózók közgyűlése megválasztotta egyik alelnöknek. Az elnöki „versenyfutást” dr. Hegedüs Csaba ellen megnyerő Bíró Mihály mellett tehát Kuller és Hegedüs dolgozik alelnökként.

A megválasztott alelnök kortesbeszédében olyan megnyerő programot adott, amely rózsaszínűvé festette a sportág jövőjét. Nem tett mást, mint jelentős összegeket ígért a birkózás támogatására. Most itt a lehetőség a bizonyításra. Hogyan képzei el a jövőt Kuller József?

– Amikor a dr. Hegedüs Csabával való ellentéteim miatt 1988 elején távoztam a szövetségből, már javában dolgoztam egy olyan vegyes vállalat tervén, amelybe bevontam volna a birkózósportot is – mondta. – Elképzelésem nem maradt álom, csak egy kicsit későbbre toldott. Mindenképpen arra törekszem, hogy valamilyen for-

mában hasznélvezőjévé tegyem a szövetséget egy vállalkozásnak. Részvénytársként jelentékeny gazdasági hasznot érhetünk el, s abból a sportágnak származna előnye.

Milyen formában, melyik területen vállalkoznának?

– Abban a helyzetben vagyok, hogy tudunk válogatni. A Véda Külkereskedelmi Kft. ügyvezető igazgatója vagyok, jelentős nyugatnémet – közelebbről müncheni illetékességű – érdekeltséggel. Az egy főre jutó évi nettó árbevételünk 3 millió forint. Ez nem kis összeg. Most szabadalmaztatjuk egy találmányunkat. A tengereken balesetet szenvedett tankhajókból kifolyt olajnak a tengervízből való kimentése a találmány lényege. Ha sikerül ez az üzletünk, abból jelentős haszonrészt kapna a szövetség. Felajánlottuk Komáromi Tibor világ- és Európa-bajnoknak, hogy az ötlet reklámemberének öt tennék meg. Így kívánjuk őt szponzorálni. A jövőben már jól ismert birkózó-egyénségeinket is kívánjuk anyagiilag támogatni. Ami a további segítséget jelenti, elképzelhető, hogy utazási irodát nyitunk a szövetség bevonásával. Miután megkaptuk a világhiállítás rendezési jogát, a Véda máris azon gondolkodik, hogy különféle komputer technika behozásával járuljon hozzá annak sikeréhez. A várható anyagi haszomból ismét csak a birkózás járna jól.

Totónyeremények

13 + 1 10 volt, nyereményük 725 807 forint, 13-as 12, 418 735, 12-es 524, 11 720, 11-es 6827, 900, 10 találatos szelvény 52 255 darab, nyereményük egyenként 176 forint.

Köszöntjük

VIOLA, ORBÁN,
BONIFÁC

nevű olvasóinkat

A lírai csengésű Viola méltánytalanul ritkán használt régi magyar név, és ki gondolná: a latin violából, azaz ibolyából származik. Ugyanezen a napon ünnepelnek az Orbánok, ami a latin Orbánus rövidüléséből született, eleinte Urbán, majd a mai Orbán formájában adták az újszülötteknek. Jelentése hízelgő: városi, vagyis római, áttételesen tehát finom, művelt, udvarias ember. Ugyanúgy kevesen tudják ezt, mint a Bonifác név viselőiről, hogy ők a „jó sors” emberei. A Bonifác a homo boni fati latin szókapcsolatból származó Bonifatius latin név rövidüléséből eredeztethető. A név latin formáját később Bonifacius formában írták és ennek következtében a jelentését jótévőnek magyarították.

A Nap kél: 7.28 órakor
nyugszik: 15.55 órakorA Hold kél: 23.45 órakor
nyugszik: 11.18 órakor

Decemberi április

Napközben a Dunántúlon megnövekszik a felhőzet, nyugaton eső, zápor is várható. A déli, délkeleti szél többfelé megélénkül, helyenként viharossá fokozódik, majd a Dunántúlon északnyugatra fordul. A legalacsonyabb hőmérséklet 2, 7, a Dunántúlon 10 fok közelében, a legmagasabb 15 és 20 fok között alakul.

Valuta árfolyamok

Érvényben: 1989. december 19-től 27-ig

Pénznem	vételi árfolyam 100 egységre, forintban	eladás
angol font	9803,28	10409,66
ausztrál dollár	4786,74	5082,82
belga frank	168,62	179,04
dán korona	912,32	968,76
finn márka	1495,71	1588,23
francia frank	1037,91	1102,11
görög drachma a/b	38,41	40,79
holland forint	3142,78	3337,18
ír font	9349,90	9928,24
japán yen (1000)	423,43	449,63
kanadai dollár	5261,08	5586,50
kuvaiti dinár	20717,61	21999,11
norvég korona	916,74	973,44
NSZK márka	3548,05	3767,51
olasz líra (1000)	47,53	50,47
osztrák schilling	503,86	535,02
portugál escudo	40,35	42,85
spanyol peseta	54,85	58,25
svájci frank	3956,89	4201,65
svéd korona	975,78	1036,14
USA dollár	6105,48	6483,14
ecu (közös piac)	7193,07	7638,01
jugoszláv dinár csekk (10 000)/b	5,43	-

a.) Vásárolható legmagasabb bankjegy-címlet: 1000-es

b.) Bankközi és vállalati elszámolásoknál
alkalmazható árfolyam:

görög drachma	39,56	39,64
jugoszláv dinár csekk (10 000)	5,59	-

Savez Hrvata – Horvátok Szövetsége

Önálló nemzetiségi szervezetet hoztak létre Savez Hrvata, azaz Horvátok Szövetsége néven azok a hazai horvátok, akik elégedetlenek a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetsége munkájával. Az alapítók szövetségüket anyanyelvi elnevezéssel jegyeztetik be a cégbejegyzésben. A szervezet nem zárt, szívesen fogadja tagjai közé a hazai szerbeket, továbbá azokat a patronáló magyarokat, akiknek fontos a nemzetiségük ügye. A megalakítást a bunyevácok kezdeményezték Baján, ahol úgy döntöttek, hogy a szervezet székhelye Pécs lesz. Elgondolásuk szerint szervezete-

ket hoznak létre Baranya, Bács-Kiskun, Győr-Sopron, Pest, Vas és Zala megyében.

A Savez Hrvata nem kíván politikai párttá alakulni, hanem társadalmi-politikai szervezetként dolgozik a horvát nemzetiségért. Az egyik szervező Frankovics György pécsi főiskolai adjunktus elmondta, hogy a Budapesten székelő délszláv szövetség elutasítóan fogadta a vidéken folyó szerveződés híreit, ennek ellenére együttműködésre törekszenek az MDDSZ-szel, mivel azonos nemzetiségi voltak közös cselekvésre kötelezi őket.

Harmincmillió dollár
Bush életéért?

A kolumbiai kokainbárók állítólag 30 millió dollárt hajlandók fizetni közkeleti terroristáknak, ha azok megölik Bush amerikai elnököt.

Emellett kolumbiai kommandókat is felbéreltek amerikai létesítmények elleni támadásokra. Az információk a Newsweek szerint az amerikai külügyminisztérium egy meg nem nevezett munkatársától származnak, aki elmondta: „komoly vizsgálatokat” végeztek, de ezek nem vezettek eredményre.

A Fehér Ház egyik szóvivője tagadta, hogy tudomása lenne fenyegetésről. Ezzel szemben d'Amato republikánus szenátor meggyőződése, hogy valóságos a fenyegetések. Mindazonáltal valószínűnek mondta, hogy Bush elnök elme a február közepére Kolumbiába tervezett kábítószerellenes csúcstalálkozóra.

Hétfőtől az NDK-ban is árusítják a Playboy és a Penthouse magazint. Az érdeklődők a berlini Grand Hotelben vásárolhatják meg a korábban szigorúan tiltott képeslapokat. Egyetlen szépséghiba, hogy a lapok egyelőre csak nyugatnémet márka ellenében kaphatók.

Ravasz doktor

Balneológia

– Ha csigolyái meszesednek és ezért nehezebbé esik a hajlongás, mondja meg a magát a főnökének, vagy – hivatala helyett gyógyfürdőbe járjon.

Ideggyógyászat – pszichiátria
– Térisonyban szenvedő, érzékeny idegzetű nők alkonyat után maradjanak távol a budapesti Rákóczi tértől.

– Ha agyán vékony, zöldes penészreteget észlel, halassa el doktori értekezése megírását. Bőrgyógyászat – Ha gyakran viszket a tenyere, járjon kevesebbet közhivatalokba.

Várhatsz rám AMIGO

Buenos dias Amigos, azaz jó napot barátaim hirdeti a nyíregyházi Galéria Üzletház teázójának szórólapja, amiből azt is megtudhatom, hogy náluk ehetem a világ legjobb hamburgerét, és ott ihatom a világ teakülönlegességeit, sőt a nagy téli hidegben forralt borral is a rendelkezésemre állnak. (Mindezt természetesen tegezve hangvételemben.)

Nosza, nézzük meg pertu barátainkat – mondom fotós kollégámnak, és megyünk a teázóba, ahol a röplap szerint igényes kiszolgálás és reális árak várnak.

Először csak a létrát látjuk. Tetején a tulajdonos a dekorációt készíti. Nem nyitás előtt vagyunk, hanem pár nappal a megnyitó után.

Egy kisfiú áll előtünk. Üdítőt kér.

– Nyolc forint – mondja a fiatal eladónő.

– Hat – javítja ki a fiatalember, aki feltehetőleg a tulajdonos. Rövid vita után megegyeznek hatban, ami egyébként az ártáblán is szerepel.

Forralt bort kérünk és nem kapunk, így távozzunk. Kint az utcán lehet vagy mínusz tizenkét fok. Előveszem a röplapot, hogy az emlékezetemet vizsgáztassam. „Sőt a nagy téli hidegben forralt borral is a rendelkezésemre állunk!!!” – olvasom.

Úgy látszik, a nagy téli hidegre még várunk kell – gondolom. Az Amigo teázóban pedig arra, hogy még egyszer betegyem oda a lábam.

– Tété –

A határőrség információi szerint a román határőrizeti szervek a Romániába belépni szándékozók mintegy 80 százalékát visszafordítják. Ezért kéri a Romániába, illetve a Románián keresztül utazni szándékozókat, hogy csak halaszthatatlan esetben induljanak útnak.

TILTAKOZÁS

A Magyar Néppárt – mely mint ismeretes, a Magyar Köztársaság elnökeljöltségül Sütő Andrást javasolta – megrendülten értesült a Temesvárotról a legutóbbi napokban kialakult helyzetről, magyarok és nem magyarok, protestánsok és más felekezetűek, illetve vallásúak által élőlánccal védett Tökés László református lelkész fenyegetéséről, minden eddigénél nagyobb veszélyről.

A Magyar Néppártnak meggyőződése, hogy Tökés László nem pusztán a szabad vallásgyakorlás, nem pusztán a nemzeti-nemzetiségi létében fenyegetett romániai magyarság szószólója-védője, de egyben az egyetemes emberi jogok, a szabadság, az emberi méltóság harcosa, kinek harca példabértékű Európában, és kisugárzó hatású az egész világon. A Magyar Néppárt tiltakozik az emberi jogokért, nemzeti és állampolgári méltóságukért, lelképás-toruk és embertársuk biztonságáért tiltakozik a magyarokkal, románokkal és más nemzetiségűekkel szemben alkalmazott brutális román hatóságai, katonai fölépítés ellen.

Meggyőződésünk, hogy a Temesvárotról, Aradon ma életüket kockáztató magyarok, románok és más nemzetiségűek a megújuló Kelet-Európáért, a szabad és igazságos Európai Házért is harcolnak. Küzdelmüket aggódó figyelemmel, együttérzéssel, naprakész éberséggel követjük, s úgy érezzük, ezt teszi felelős társadalmi, politikai tényezők Európa más részeiben is.

A Magyar Néppárt elnöksége

A telefondoktor a szívritmus rendellenességéről beszél december 24-ig hallható adásában. Válaszol azokra a kérdésekre is: mi szabályozza a szív működését, mi okozhatja a ritmuszavart, s mely esetekben szüntethető meg rövid idő alatt. Beszél arról, hogy a szívritmus zavara nyugalmi állapotban is jelentkezik. A telefondoktor munkanapokon 17 órától másnap reggel 8 óráig, szombaton és vasárnap egész nap hívható a 1172-111-es számon.

Szódemokrácia
a Stefánia
irodalmi kávéházban

Szódemokrácia címmel szatírikus irodalmi műsort rendez a Zrínyi Miklós Irodalmi és Művészeti Társaság és a Magyar Néphadsereg Művelődési Házában december 20-án, szerdán délután. A műsorban egyebek közt Baranyi Ferenc, Csalla Károly, Gyárfás Endre, Győre Imre, Kardos G. György, Ladányi Mihály, Rozsnyai Ervin, Simor András és Zalka Miklós művel hangzanak el. Előadóként Erdélyi György, Kiss Gábor, Pelsőczy László, Petrozsényi Eszter valamint a Molnár-Schmidt duó működik közre. A műsort Simor András szerveztette. Rendezője Ivan Pál. Az est háziasszonya Kassai Franciska előadóművész.

– káká –

Révai Nagylexikona

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagylexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név:.....

Cím:.....

.....példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon kötetait az alábbi címen:

Babits Kiadó, 7100

Szekszárd, Pf.: 237

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos

kérdésekről részletes tájékoztatót,

valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

APRÓHIRDETÉS

Biedermeier vagy neobarokk fotelokat vennék reális áron. Érdeklődni az 1155-393-as telefonszámon.

Eladó Velence mellett generációs családi ház. Panzióknak is alkalmas. Összkomfortos, központi fűtéses, adómentes. 3 éve épült. Cím: Pálinkásné, 2490 Pusztaszabolcs, Jókai u. 12.

Nyugdíjasok! Kézpénzért veszek régi faliorát, porcelánt, festményeket, régi bútort. „Gyűjtő” 7081 Simontornya, Pf.: 35.

Nyolcéves AVIA új motorral eladó. Szekszárd, Tartsay út, Halbott. Telefon: 74/11-600.

Biogilisztázní kívánók figyelem! Biztos külföldi humuszpiaccal rendelkező kft-nek lehetnek tagjai. A téli szezonban vásárolt szerződött gilisztára 10%-os kedvezményt adunk és a teletetést vállaljuk. Érdeklődni: 06-97-42-415, 06-97-41-484.

Hat hízó eladó, januári vágásra előjegyezhető, ugyanitt Trabant Combi eladó. Vass Sándor, Várdomb, Római utca 12.

Négy és fél éves, jó állapotban lévő Zastava eladó. Tolna, Damjanich u. 1. Telefon: 40-789.

Három hízó szabadáron eladó. Érdeklődni: Nagy Sándorné Felsónána, Dózsa u. 28. Telefon: 74-38-046, 23-as mellék.

Szekszárd, Ságvári u. 8. szám alatt kétszintes, 4 szobás lakás eladó. A szennyvíz és a víz rendezetlen. Bartá Bertalanné.

Szálkán, kb. 60-80 m²-es helyiség, víz, villany (3 fázis) és fűtési lehetőséggel hasznosításra kiadó. Érdeklődni: Várfy, Szálka, Kossuth u. 71/A., vagy a 74-16-382-es telefonon.

Nemescsincillák felszereléssel, táp-, homokbiztosítással, legelőnyösebb kedvezménytel tenyésztőnél eladók, előjegyezhető. Élő állat vagy prémvisszavásárlás megoldott. Ugyanott többszörös győztes szülőkötől doberman és hasky (szibériai szánhúzó) kiskutyák. Érdeklődni: Várfy, Szálka, Kossuth u. 71/A., vagy 74-16-382-es telefonon.

Éticsiga tenyésztés és értékesítési útmutatót postán, utánvétellel 275,- Ft-ért. Különböző tenyésztési és begyűjtési bemutató 1990 májusában 500,- Ft-ért. Molnár Mihály, 7039 Németkér, Széchenyi u. 128.

Antikóra-javítót keresek. Telefon: 74-11-600.

Vennék egy fixplátos IFA-t, 1-2 éveset. „Sürgős” jeligére a kiadóba.

69 m² 1+3 félszobás, tehermentes lakás eladó. Szekszárd, Alkotmány u. 19. IV/10. Érdeklődni 17 órától a helyszínen, vagy napközben 13-411-es telefonon, Dékány-nánál.

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

JUTALOM A BIZALOMÉRT

Napilapunk
új évfolyamot kezd,
s szeretne mindazoknak
külön kedvezményt adni,
akik hosszú távon is megtisztelik
bizalmukkal.

Ezért
aki egész esztendőre
megrendeli és kifizeti
a DÁTUMot,
annak visszatérítjük
a tizenkettedik hónapot,
azaz egyhavi előfizetést
ingyenesen adunk neki.

JUTALOM A BIZALOMÉRT

Kedves KERESZTSZÜLŐK, keresztelési fogadalmuk betartásában segít az

fizessenek elő a lapra KERESZTGYERMEKEIK számára, hogy azok könnyebben mondhassanak az

életre **IGENT!**

Előfizetési díj egy évre 600 forint
fél évre 300 forint

A lap előfizethető a Hírlapkézbesítő Postahivataloknál, a Posta hírlapüzleteiben, vagy közvetlenül a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámon

AZ IGEN ELŐFIZETÉS LELKIAJÁNDÉK

DÁTUM

Kihúzzuk a gyufát?

Két szép, csöndes évforduló is van ma. Az egyiket még csak-csak szokás számot tartani, a másikat már nem. Magam sem tudom, vagy nem akarom eldönteni, melyik fontosabb, ezt inkább e sorok olvasóira bízom. Százötven éve, 1839. december 19-én megnyitotta zúg-gyufagyárát Irinyi János, aki – mint köztudott – megajándékozta a világot a biztonsági gyújtó világoosságával. Gyára azért nevezhető zúgnak, mert nem győzte kívánni kérvénye elintézését, hanem a Nyár utca 234-ben nekifogott a nagy munkának.

A másik évforduló, ha nem is kerek, de annál érdekesebb. Bezerédj István száznegyvenöt éve, 1844. december 19-én jelentette be Tolna vármegye közgyűlésén, hogy mind magát, mind jószágait adó alá veti, – elsőként a két magyar hazában a nemesek közül. Leánya csupán néhány nappal ezelőtt halt meg, s mint a jeles reformpolitikus mondotta, adózásbéli cselekedetében lelke megnyugvásául. Az ülésen, s szerte az országban mindössze néhányan követték példáját.

Mindkét tette a maga módján kudarcot vallott: Irinyit tönkretette a két évvel korábban alapított Zaretsky-féle gyár. Bezerédj István tettét a legnagyobb magyar a „pisztoly idő előtti elsütésének” nevezte, de ezzel sem elégedett meg: volt bátorsága azzal érvelni, hogy könnyen nagylelkű az, kinek még utódja sincs... Bezerédj, aki előbbi tette mellett még az első jobbágyfelszabadító is volt, nem szült semmit. Mit is szólhatott volna ilyesmire? Mostanában viszont a képviselők (és nem mutatók) körében a sajtó már kevesebbet is ki-kihúzza a gyufát...

Töttös Gábor

Szűrös Mátyás találkozója katolikus egyházi vezetőkkel

Szűrös Mátyás a katolikus egyház vezetőivel találkozott a Parlamentben. Az eszmecserén részt vett Paskai László bíboros, prímás, esztergomi érsek, Cserháti József nyugalomba vonult pécsi megyéspüspök és Katona István váci püspök. A kormányt Glatz Ferenc és Sarkadi Nagy Barna képviselte. A találkozóon kölcsönösen nagyra értékelték az állam és a katolikus egyház fokozatosan javuló kapcsolatát. Az ideiglenes köztársasági elnök kiemelte: a magyarországi egyházak egyre növekvő szerepet játszanak a társadalom életében, a kormány pedig erejéhez mérten igyekszik javítani működési feltételeiket.

Tűz a Sziesztában

Tűz ütött ki tegnap a harkányi Szieszta szállóban, amely a Hegyalja Üdülőközpont és Fenntartó Szövetkezet tulajdona. Az esetet az eddigi megállapítások szerint villámcsapás okozta, amelynek következtében lángra lobbant, és leégett a szálloda tetőszerkezete. A hajnali fél négykor keletkezett tüzet reggel negyed hétre sikerült eloltaniuk a Baranya Megyei Tűzoltók egyesített erőinek, akik 14 kocsi-val érkeztek a helyszínre. A tűz során személyi sérülés nem történt, az anyagi kár mintegy 40 millió forint. A szállóvendégek egyébként nem kerültek az utcára, a harkányi drága hotelben pihenhetik ki izgalmaikat.

Kódor

NSZK–magyar együttműködés

Norbert Blüm, az NSZK szövetségi munkaügyi és szociális minisztere és Halmos Csaba az ÁBMH-ban három megállapodást írt alá. Az első lehetővé teszi, hogy magyar programozók, software-szakemberek munkavállalási engedély nélkül egy évig dolgozhassanak az NSZK-ban, az ottoni vállalatok igényeinek megfelelő létszámban. A második egyezmény 500 magyar szakképzett dolgozónak biztosít munkavállalási engedélyt az NSZK-ban. A harmadik keretmegállapodás, amely lehetővé teszi, hogy az NSZK szellemi és anyagi támogatást nyújthasson a legfontosabb magyar munkaügyi problémák megoldásához.

Ózdi Acél Rt

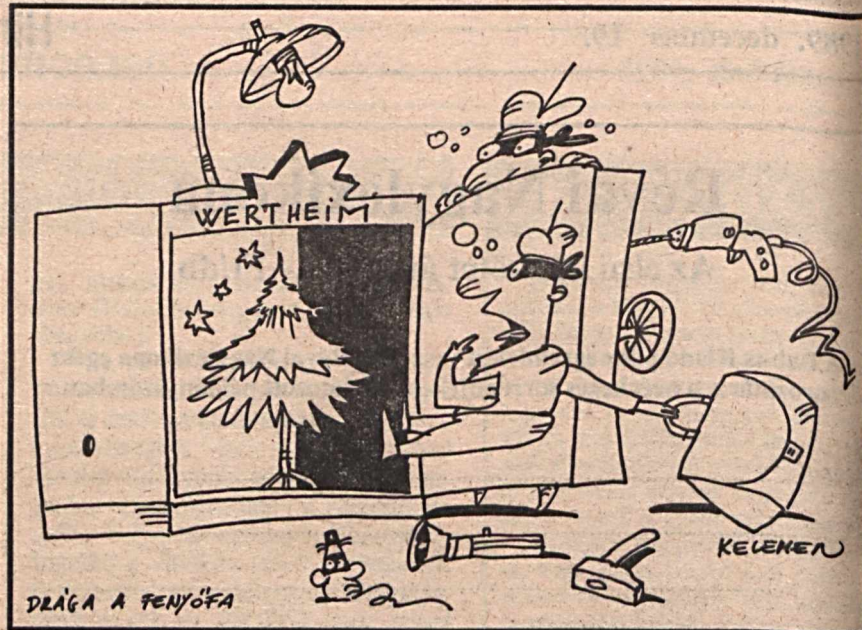
Az Ózdi Kohászati Üzemek, valamint az NSZK-beli KORF. Ag. és Metallgesellschaft Ag. képviselői hétfőn Budapesten aláírták az Ózdi Acél Rt. alapító okiratát. A részvénytőke felét az OKÜ, másik felét NSZK-beli részvényesek jegyzik. Az átalakításokat követően az integrált OKÜ-acélmű korszerű technológiával dolgozó, nemzetközileg versenyképes minicélművé válik. Az elképzelések szerint a belföldi szükségletek kielégítése mellett exportra is termel majd. Az új társaság igazgatóságának és felügyelőbizottságának összetételét paritásos alapon határozzák meg.

– Az MSZP „Baloldali Szocialisták” platformja 1989. december 21-én 17 órakor „Baloldaliság ma” címmel vitát rendez az MSZP központi székházában (Budapest, V., Széchenyi rkp. 19.)

– Erdélyből áttelepült magyar családokat és magányosokat vár háromnapos ingyenes karácsonyi üdülésre a Baloldali Ifjúsági Társulás. Érdeklődni a 134-1175 vagy a 133-4406/276-os telefonszámon lehet. Jelentkezési határidő: 1989. december 20. 16 óra.

– A szombathelyi ellenzéki szervezetek néma tüntetésre hívják Szombathely város polgárait kedden este 18 órára a Köztársaság térre. Mindenkit kérünk, hogy hozzon egy szál gyertyát magával, és a tüntetést Erdély népeinek szabadsága érdekében rendezzük.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlavik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lappellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170.

Csak a Jungfraun fagy és az USA-ban

Az előrejelzések szerint mind kevesebb az esélye annak, hogy az Európában a tavaszt az igazi tél váltás fel. Egy NSZK-beli előrejelzés szerint az ünnepek alatt a várva várt hó helyett 10–15 fok közötti hőmérsékletre, esőkre és viharokra lehet számítani.

A Svájcba még a legmagasabb hegycsúcsokon is elolvadt a hó a déli meleg szellők következtében: kilencven éve nem volt decemberben ilyen meleg – a hét végén 22,5 fokot is mértek. Csak a négyezer méter felett fekvő Jungfraun mérték mínusz két fokot, a kétezert méteres magasságban azonban tíz fok körüli volt a hőmérséklet. Májris „átálltak” a szállodák: ha már síelni nem lehet, BMX-típusú kerékpárokat szereztek be ünnepi vendégeik számára. A nyugat-európai partoknál három napja dúló vihar Franciaországban kilenc ember halálát, illetve eltűnését okozta. Tizenhároman megsebesültek, és nagy anyagi károk keletkeztek. A La Manche-csatorna és az Atlanti-óceán partjainál a szél sebessége elérte a 140 kilométert óránként. Spanyolország északnyugati részén a felhős szakadások és a hurrikán erejű szellők az elmúlt napokban négy ember halálát okozták, tizenhatan pedig eltűntek.

Ugyanakkor vasárnap az Egyesült Államok 19 városában hidegrekordot regisztráltak. Cincinnati-ban, Clevelandben, Indianapolisban és több más helyen a tél beköszöntötte óta először süllyedt a hőmérséklet mínusz 20 fokra. Jeges eső esett Atlantában és Dél-Karolinában. Havazás várható Texastól Alabamáig.

Philadelphian és Baltimore-ban ketten megfagytak. A hirtelen jött télnek egyedül a síelők örülhetnek – egy hét leforgása alatt helyenként másfél méteres hó esett Colorado és New York államban.

Romániai korlátozás

Hétfőn délután a román vasutak forgalmi igazgatójának aláírásával távirat érkezett a MÁV Vezérigazgatóságához. Ebben közlik, hogy azonnali hatállyal korlátozásokat vezetnek be a nemzetközi vasúti utasforgalomban. A korlátozás valamennyi olyan egyéni és csoportos utazásra kiterjed, amely romániai célállomásokra irányul. A közlemény szerint nem vonatkozik a korlátozás a diplomatikára, a szolgálati vagy üzleti céllal utazókra, a tranzitutasokra és a Romániában tanuló külföldi diákokra.

Szökő másodperc

Az idén egy másodperccel később lépünk át az új évből. A greenwichi obszervatórium bejelentése szerint december 31-én világ-szerte vissza kell majd állítani egy másodperccel az órákat, így követve az emberi időmérés és a földgolyó forgási sebessége között fennálló tényleges különbséget. Ez a „négyévenkénti szökőév mintájára” – „szökő másodpercnek” keresztelt idő hidalja majd át az a minimális időkülönbséget, ami a szuperprecíz lézerek berendezések időmérése és a fokozatosan lassuló földkeringés között fennáll. 1972 óta egyébként már tizenötödik alkalommal kerül sor az időmérésben hasonló módosításra.

Holnapi számunkban olvashatják,

ki a

tapintatlanok

királya